

Jaarverslag 2023-2024

Regionaal Bureau Leren West-Brabant
Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim
en Voortijdig Schoolverlaten

Voorwoord	1
Inleiding	2
Leeswijzer	3
Samenvatting	4
Doelgroep RBL West-Brabant	5
Leerplicht en kwalificatieplicht	6
Verzuim	7
Absoluut verzuim	8
Relatief verzuim	9
Omslag voor jongere door inzet leerplichtambtenaar	10
Luxe verzuim	11
Thuiszitters	12
Thuiszitters, langdurig relatief verzuim	13
Thuiszitters, zorgleerlingen	14
Meedenken met de jongere volgens de bedoeling van de wet	15
Vrijstelling	16
Afhandelingen en waarschuwingen	17
Overig	18
Doorstroompunt (RMC) en VSV	19
Doorstroompunt (RMC)	20
Jongeren in kwetsbare positie (JKP)	21
Overig	22
NEET	23
De kracht van NEET; dat ene stapje extra	24
OnMyWay	25
Vangnet	26
Het belang van vertrouwen en een lange adem	27
Voortijdig schoolverlaters	28
Bijlagen	29
Overige taken RBL	30

Voorwoord 1/2

Voor u ligt het jaarverslag van RBL West Brabant waarin wij verslag doen over het schooljaar 2023 / 2024.

Het schooljaar 23/24 is voor het RBL een dynamisch jaar gebleken. Vanuit een “pas op plaats” positie hebben we met elkaar volop geïnvesteerd om de basis op orde te brengen. Intensief overleg met de aangesloten gemeenten heeft ertoe geleid dat ook cluster Oost volgend schooljaar formatief op orde is. In aanloop naar deze uitbreiding hebben we in cluster Oost een afbakening van de dienstverlening moeten doorvoeren. De dienstverlening heeft zich voor een deel van het jaar beperkt tot de uitvoering van taken die vallen onder het wettelijk minimum. Het effect hiervan is (deels) terug te zien in de cijfers zoals bijvoorbeeld een afname in het aantal werkprocessen “zorgadvies team”. Door prioriteit te geven aan de uitvoering van de wettelijke taken zijn we minder in staat geweest om bij besprekingen in het zorgadvies team aan te sluiten. Ook is een stijging te zien in het aantal meldingen relatief verzuim wat “ter kennisgeving” is aangenomen en waarop geen interventie heeft plaatsgevonden.

Ondanks de hoge werkdruk zet RBL zich onverminderd in om voor elk kind een passende ontwikkelplek te vinden. Maatwerk en creativiteit is vaak nodig om dit voor elkaar te krijgen. De complexiteit van de problemen waardoor kinderen niet naar school (kunnen) gaan neemt toe. Dit is terug te zien in het toegenomen aantal relatief verzuim zaken in het speciaal onderwijs en het toenemende aantal jongeren wat uitvalt vanwege psychische klachten. Dit vraagt in toenemende mate afstemming en samenwerking in de (zorg/onderwijs) keten waardoor de behandeling van een casus meer tijd vraagt en het niet altijd lukt om een casus aan het einde van het schooljaar af te sluiten. Ook lukt het minder vaak om jongeren terug te leiden naar de school van herkomst.

Dat we werken vanuit de Methodische Aanpak Schoolverzuim en sturen op schoolaanwezigheid (in plaats van de focus op afwezigheid) zien we in de cijfers terug in het dalend aantal processen verbaal relatief schoolverzuim. Tegelijkertijd hebben we geïnvesteerd in bereikbaarheid en toegankelijkheid. Ouders en scholen weten ons vaker en vroegtijdiger te vinden waardoor we sneller onze expertise kunnen inzetten om schoolverzuim en/of uitval te voorkomen.

Het voorkomen van thuiszitters is ook voor dit schooljaar een speerpunt. De herijking van het thuiszitterspact heeft de keten rondom thuiszitters versterkt. Toch zien we dit schooljaar een stijging van het aantal kinderen wat langdurig niet naar school gaat. En ook een stijging van het aantal zorgleerlingen waarvoor niet direct een passende (onderwijs) plek beschikbaar is. Wachtlijsten in de zorg en de beperkte beschikbaarheid van plekken in de dagbesteding zijn voor deze leerlingen niet helpend. Het terugdringen van thuiszitters zal de komende jaren een keten breed speerpunt blijven.

Ondanks dat we niet alle meldingen hebben kunnen oppakken hebben we wel geïnvesteerd in het stimuleren van scholen om verzuim te melden. Scholen pakken dit steeds beter op. Dit is vooral te zien in de stijging van verzuimmeldingen 18+. Verzuim bij deze doelgroep is een risicofactor op voortijdig schoolverlaten. We zijn dan ook blij met de ontwikkeling dat verzuim vaker gemeld wordt ook al heeft dit in dit schooljaar nog niet geleid tot een afname van het aantal VSV-ers.

Voorwoord 2/2

Het beeld wat de regioanalyse VSV al liet zien wordt in dit jaarverslag bevestigd. Het aantal VSV-ers stijgt ten opzichte van vorig school en blijft hiermee onverminderd hoog. Een groot deel van deze doelgroep bestaat uit nieuwkomers. We zijn met elkaar nog onvoldoende in staat om een passend aanbod voor deze jongeren te bieden. Dit is een zorgelijke ontwikkeling. We laten hiermee veel potentieel onbenut. Het afgeronde project ISK geeft ons handvatten om hier beter op in te spelen.

Naast de wettelijke taken is er volop ingezet op de projecten die onder het regionale VSV programma vallen. Naast de vangnetcoördinatie op de overstap voortgezet onderwijs naar middelbaar beroeps onderwijs is sinds januari 2024 weer vol ingezet op de vangnetcoördinatie van praktijk- en speciaal onderwijs naar een passende vervolgplek (arbeid of onderwijs). De beide vangnetcoördinatoren houden zich vooral bezig met casuïstiek die vastloopt. De casuïstiek wordt gebruikt om rode draden te destilleren en deze te vertalen naar nieuwe samenwerkingsafspraken en/of aanpassing van het beleid.

De pilot NEET is net als vorig schooljaar succesvol. De outreachende aanpak is effectief en zal in het volgende schooljaar worden geïntegreerd in de reguliere werkwijze van de doorstroomcoaches en de aanpak van VSV.

De pilot On My Way is dit schooljaar minder succesvol verlopen. De aanmeldingen bleven uit en langere tijd is er geen inzet geweest op On My Way. Omdat we regionaal wel de meerwaarde van On My Way zien hebben we het project op onderdelen aangepast en zal er schooljaar 24/25 een doorstart plaatsvinden.

Wij hopen dat dit cijfermatige verslag uitnodigt tot een verdiepend inhoudelijk gesprek zodat we steeds meer met elkaar in staat zullen zijn om elke jongere perspectief te kunnen bieden om naar vermogen mee te doen in onze maatschappij. En laten we vooral niet vergeten dat er veel al goed gaat.

Ik wens u veel leesplezier.

Bianca Korevaar
Teammanager RBL a.i.

Inleiding 1/2

De Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant. Het voorkomen en terugdringen van schoolverzuim en schooluitval wordt door deze regionale samenwerking efficiënt en effectief uitgevoerd. Leerlingen en studenten gaan immers ook niet altijd naar een school of onderwijsinstelling binnen hun woongemeente.

Eén regionale leerlingenadministratie, met dagelijkse koppelingen naar de gemeentelijke Basisregistraties Persoonsgegevens (BRP's), DUO (het onderdeel van het ministerie van OCW dat verzuimmeldingen en school in- en uitschrijvingen registreert) en Suwinet (een systeem waarin gemeenten en overheidsinstanties (inkomens)gegevens delen), zorgt ervoor dat de kans minimaal wordt dat jongeren die verhuizen binnen de regio of naar school gaan in een andere gemeente dan hun woongemeente, uit zicht raken.

Alle zestien deelnemende gemeenten hebben hun administratie overgedragen aan het RBL West-Brabant. Voor zeven gemeenten voert het RBL ook de uitvoerende taken uit. Het gaat om het dagelijks werk van leerplichtambtenaren en Doorstroomcoaches. Tot slot voert het RBL voor 3 gemeenten de uitvoerende taken voor het Doorstroompunt (RMC) en de leerplichttaken op het MBO uit. De taken ten aanzien van leerplicht in het primair en voortgezet onderwijs worden door deze gemeenten zelf uitgevoerd.

In de regio wordt in 4 gebieden met elkaar samengewerkt op het niveau van de uitvoering van de leerplichttaken, dit zijn:

- De gemeenten Breda, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Drimmelen, Moerdijk, Oosterhout en Geertruidenberg.
Deze samenwerking wordt aangeduid met 'niveau 2'.
- De gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht (oftewel team West)
- De gemeente Altena
- De gemeenten Etten-Leur, Rucphen en Zundert.
Deze samenwerking wordt aangeduid met 'niveau 2A'.

De bovengenoemde 4 verschillende samenwerkingen in de regio op het gebied van leerplicht vinden elkaar frequent in het ingevoerde functioneel overleg. Het functioneel overleg stimuleert de onderlinge samenwerking en bevordert regionale afstemming.

Anderzijds vindt er in de regio samenwerking plaats met externe netwerkpartners op het terrein van passend onderwijs, jeugdbeleid en participatiewetgeving.

Inleiding 2/2

Het RBL West-Brabant hanteert zoveel mogelijk uniforme werkwijzen voor de leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches in de regio. Werken volgens de bedoeling is hierbij het uitgangspunt; daar waar nodig wordt binnen de kaders maatwerk toegepast om ene passende oplossing te kunnen bieden. De samenwerking met netwerkpartners op het terrein van passend onderwijs, jeugdbeleid en participatiewetgeving zijn hierbij van groot belang.

Het recht op onderwijs en ontwikkeling van de jongeren in onze gemeenten staat centraal in onze dienstverlening. Onze speerpunten zijn:

- het voorkomen en verminderen van schoolverzuim
- het borgen van het recht op onderwijs
- het terugdringen van voortijdig schoolverlaten

Missie

Iedere West-Brabantse jongere zonder startkwalificatie zit op een passende school, is op weg naar een startkwalificatie of wordt begeleid naar de voor hem of haar hoogst haalbare startpositie in de maatschappij. Dit doen we niet alleen; daarvoor is samenwerking op bestuurlijk, beleids- en uitvoerend niveau nodig.

Visie

We leveren daarvoor individueel maatwerk binnen de kaders van de Leerplichtwet en RMC-wetgeving en doen daarbij een beroep op de verantwoordelijkheid van jongeren, ouders, scholen en relevante netwerkpartners in het sociaal domein.

Kernwaarden

Recht op onderwijs, transparantie, gelijke kansen, integriteit, respect voor het individu en samenwerken met anderen zijn daarbij onze kernwaarden.

In dit jaarverslag wordt voornamelijk op het niveau van werkprocessen gerapporteerd. Een werkproces is een term die gebruikt wordt in het Jeugd Volg Systeem (JVS), het klantregistratiesysteem waarin alle interventies worden geregistreerd die voor jongeren gedaan worden. Wanneer het niet gaat om het aantal werkprocessen, maar om het aantal jongeren wordt dit vermeld.

Met de werkprocessen die in dit jaarverslag aan bod komen, wordt getracht een zo goed mogelijk beeld te geven van de werkzaamheden die worden uitgevoerd en de resultaten daarvan om invulling te geven aan het recht op onderwijs en ontwikkeling voor alle jongeren in ons werkgebied.

De peildatum voor de jongerenaantallen die in dit verslag genoemd worden, met name onder 'Doelgroep', is 01-10-2023. Als in dit jaarverslag wordt gesproken over werkprocessen dan gaat het om de werkprocessen waaraan is gewerkt in de periode van 01-08-2023 tot en met 31-07-2024.

Wanneer een tabel informatie weergeeft over een andere periode of peildatum, dan staat dit specifiek bij de tabel vernoemd.

De aanduiding '-' in de tabellen betekent 0 of geen.

De informatie in dit verslag heeft betrekking op de cijfers en trends van de gehele regio. Daar waar individuele gemeenten een afwijkende trend laten zien, wordt hier in de verklarende tekst op ingegaan. De cijfers per gemeente zijn te vinden in het dashboard dat als bijlage bij dit Jaarverslag beschikbaar gesteld is.

Cijfers waarstaatjegemeente.nl

Vaak wordt voor cijfers over o.a. absoluut verzuim ook gekeken naar waarstaatjegemeente.nl. Die aantallen komen niet overeen met de aantallen in dit jaarverslag. In het jaarverslag wordt gekeken naar het aantal (afgehandelde) werkprocessen. De informatie op waarstaatjegemeente.nl is gebaseerd op de artikel 25 rapportage oftewel leerplichttelling. Dat betreft het aantal personen waarbij sprake is geweest van vrijstelling, verzuim, proces-verbaal of thuiszitten.

Dit jaarverslag is een dynamisch pdf-bestand. Door middel van verschillende knoppen kunt u gemakkelijk door het document bewegen om snel bij de informatie te komen die voor u interessant is.

In de groene balk onderaan iedere pagina staan de volgende drie knoppen weergegeven.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

[Aanvullende en achterliggende informatie \(per gemeente\) in het dashboard](#)

Samenvatting

In het schooljaar 2023-2024 stabiliseert het verzuim onder leer- en kwalificatieplichtige jongeren. Waar het verzuim vorig schooljaar flink was toegenomen, zien we dit jaar een stabilisering. Dit geldt voor alle soorten verzuim.

Het absoluut verzuim blijft dus onverminderd hoog. Het vinden van een passende onderwijsplek voor Oekraïense vluchtelingen en andere nieuwkomers / anderstaligen blijft een grote uitdaging. Al is het aandeel van deze doelgroep in het totaal absoluut verzuim ten opzichte van vorig jaar afgenomen. Wel zien we dat dit jaar de signalen over de wachtlijsten bij speciaal onderwijs zijn weerslag hebben in het absoluut verzuim. Eveneens zien we relatief veel meldingen vanuit het MBO.

Bij relatief verzuim zien we een flinke daling in het aantal meldingen vanuit het voorgezet onderwijs. Een wijziging in de wetgeving waardoor scholen te laat komen tussen de lessen door niet meer hoeven te melden speelt hierin een rol. Hier tegenover staat een flinke stijging van het aantal meldingen vanuit het MBO, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. De onverminderde complexe problematiek bij jongeren verklaren een groot deel van deze stijging. Dat "complexe problematiek" geen loze kreet is blijkt ook als we kijken naar de resultaten van de interventies van de leerplichtambtenaren. Het lukt minder vaak om jongeren terug te leiden naar de school waar ze vandaan kwamen, een doorverwijzing naar hulpverlening komt vaker voor en ook gebeurt het vaker dat een dossier aan het eind van het schooljaar nog lopend is omdat nog geen passende oplossing gevonden is.

Ook het aantal thuiszitters stabiliseert. Regionaal wordt gestreefd naar een afname van het aantal thuiszitters. Hoewel er nog geen sprake is van een daling lijkt de stijging van vorig jaar gekenterd en stabiliseert het aantal thuiszitters dit schooljaar. Dieper inzoomend op de verschillende groepen thuiszitters, zien we het aantal zorgleerlingen stijgen. Dit worden ook wel de niet-wettelijke thuiszitters genoemd. Het waarborgen van het recht op onderwijs en ontwikkeling is voor de doelgroep thuiszitters een grote uitdaging. De sleutel tot een succesvolle aanpak ligt in het integraal

handelen en samenwerken van de betrokken professionals. In de hernieuwde uitwerking van het Thuiszitterpact zijn de verschillende taken en verantwoordelijkheden uitgewerkt. De verwachting is dat de implementatie van deze hernieuwde uitwerking een positief effect zal hebben op de aanpak van thuiszitters.

Het aantal Voortijdig Schoolverlaters zien we dit jaar stijgen. De stijging zit niet zozeer bij de jongeren die afgelopen schooljaar voortijdig van school zijn gegaan, of bij de jongeren die in de jaren daarvoor voortijdig van school zijn gegaan (en niet meer teruggegaan zijn). De stijging komt vooral voort uit de groep jongeren die volgens DUO nog niet eerder een schoolinschrijving in Nederland gehad hebben. Dit betreft voor het grootste deel nieuwkomers; arbeidsmigranten, buitenlandse studenten en vluchtelingen die korter dan 3 jaar in Nederland verblijven. Voor deze groep, maar ook voor de jongeren die afgelopen jaar voortijdig van school zijn gegaan is en blijft werk een aantrekkelijk alternatief voor school.

De verschillende projecten die het RBL uitvoert, zoals Vangnet en NEET, geven de voortijdig schoolverlaters een zetje in de richting die ze nodig hebben om een stabiele en zo zelfstandig mogelijke plek in de maatschappij te krijgen. De groep nieuwkomers valt hier echter buiten. Het op weg helpen van deze jongeren ligt buiten het expertise van het RBL. Hier zijn andere ketenpartners eerst aan zet.

De druk op leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches blijft onverminderd hoog. Met de ongewijzigd hoge aantallen en blijvende problematiek bij de jongeren hebben de leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches ook afgelopen schooljaar hun handen vol gehad. De aandacht die de huidige casussen vragen, zorgen met regelmaat dat er minder ruimte is voor preventieve taken. Zeker nu het RBL in de overgangsfase van leerplicht naar leerrecht zit, is het vinden van balans tussen curatief en preventief niet altijd makkelijk. De veranderende rol van de leerplichtambtenaar en doorstroomcoach is dan ook voor een aantal subteams aanleiding geweest om nog eens kritisch te kijken naar de benodigde mankracht om de taken uit te voeren.

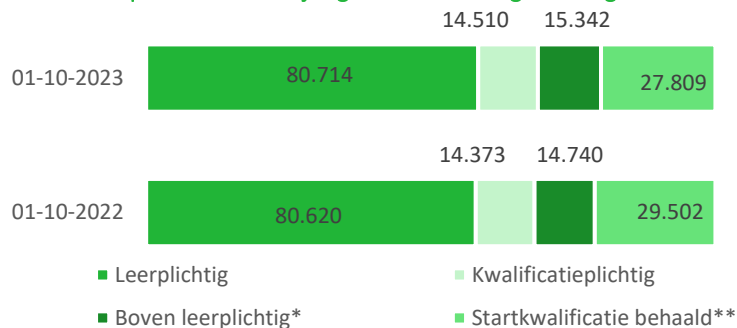
Doelgroep RBL West-Brabant

Deze pagina geeft inzicht in de doelgroep van het RBL. De peildatum is 01-10-2023.

Hoeveel jongeren van 5 tot 23 jaar wonen in de 16 deelnemende gemeenten en wat is hun leerplichtstatus? Welk type onderwijs volgen de jongeren die nog geen startkwalificatie behaald hebben? Hoe is de doelgroep die geen schoolinschrijving en ook geen startkwalificatie heeft onderverdeeld?

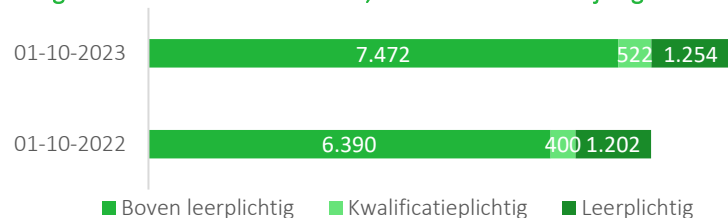
Leerplichtstatus van jongeren in alle aangesloten gemeenten

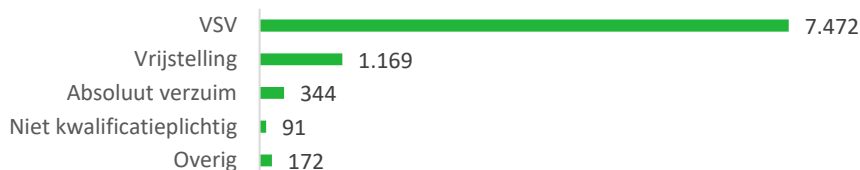
* 18-23 jarigen die nog geen startkwalificatie hebben behaald

** vwo-, havo- of mbo-diploma op niveau 2 of hoger

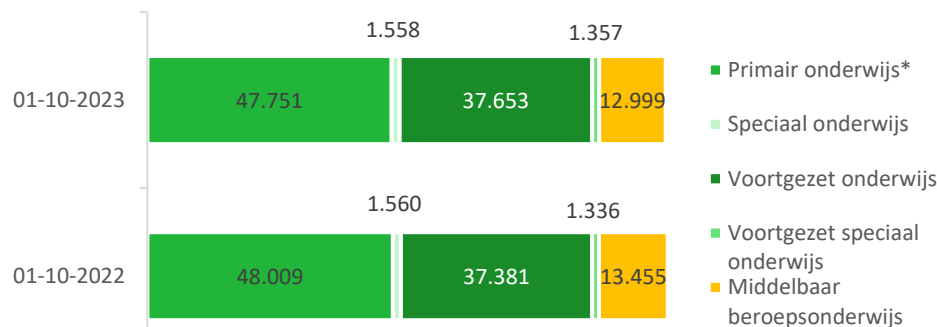
Jongeren zonder startkwalificatie, zonder schoolinschrijving

Onderverdeling geen schoolinschrijving

Jongeren zonder startkwalificatie, met schoolinschrijving naar type onderwijs

* Het Speciaal Basisonderwijs (SBO) wordt in dit jaarverslag, zoals in de wetgeving (Wet Primair Onderwijs (WPO) en Wet Expertise Centra (WEC)) is aangegeven, gerekend tot de categorie Primair Onderwijs (PO).

Na een aantal jaren van stijging, zien we dit jaar een lichte daling in het aantal jongeren in onze doelgroep. Dit ligt in lijn met de landelijke ontwikkeling.

Kijkend naar de verschillende leerplichtstatussen valt op dat de daling alleen terug te zien is in het aantal jongeren dat een startkwalificatie behaald heeft. Minder jongeren met een start kwalificatie dus. Waar vorig jaar nog zo'n 21,2% van jongeren tussen 5 en 23 jaar een startkwalificatie behaald had, zien we dat dit jaar zakken naar ongeveer 20,1%.

Ook zien we dit jaar dat jongeren zonder startkwalificatie minder vaak op school zitten. Dit jaar had 91,6 % van de jongeren zonder startkwalificatie een schoolinschrijving, terwijl dat vorig jaar nog 92,7% was. Jongeren stoppen dus vaker met school zonder dat ze een startkwalificatie behaald hebben. De stijging in het aantal boven leerplichtigen en kwalificatieplichtigen zonder schoolinschrijving bevestigt dit beeld.

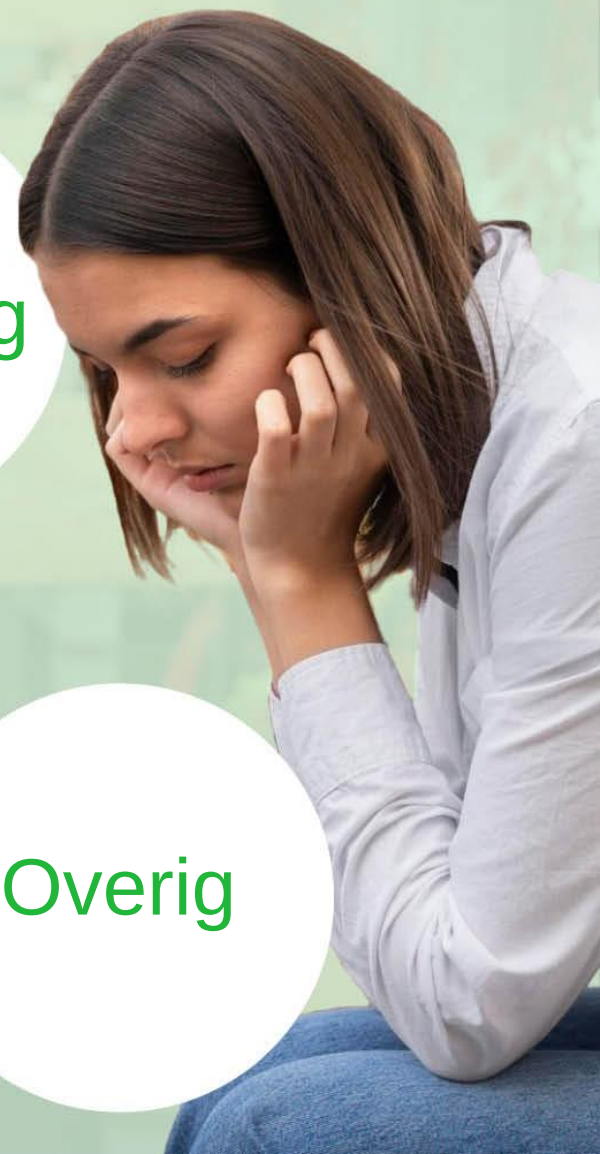
Leerplicht en kwalificatieplicht

Verzuim

Vrijstelling

Thuiszitters

Overig

4.588

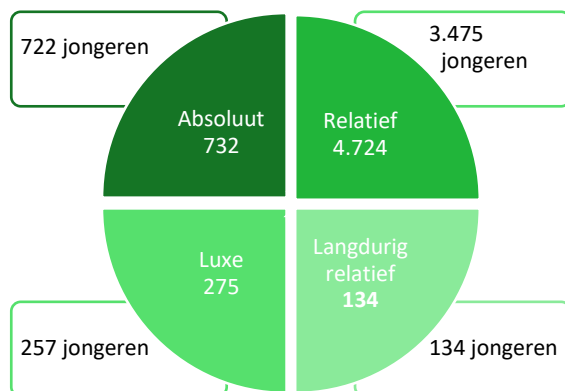
Jongeren hebben één of meer types verzuimmeldingen. Dit is een lichte afname ten opzichte van vorig jaar (2022-2023: 4.823, 2021-2022: 3.473)

Ook dit schooljaar is landelijk het gesprek steeds vaker gegaan over schoolaanwezigheid en recht op ontwikkeling, in plaats van over schoolverzuim en leerplicht. Een belangrijke trend die we als RBL ondersteunen. In samenspraak met scholen, samenwerkingsverbanden en andere ketenpartners proberen we hier steeds meer invulling aan te geven.

Een belangrijke eerste stap is en blijft het melden van verzuim. Het RBL stimuleert alle scholen in het werkgebied verzuim goed te registreren en tijdig te melden. De medewerkers hebben zoveel mogelijk contact met de scholen en bezoeken ze regelmatig om de lijntjes kort te houden. Dit om het tijdig en correct melden van scholen te stimuleren.

Aantal verzuim processen dat in behandeling is (geweest)

Het aantal werkprocessen is hoger dan het aantal leerlingen. Dit betekent dat er in sommige gevallen sprake was van meerdere verzuimmeldingen bij één leerling.

We kennen de volgende types verzuim:

Absoluut:	leer- of kwalificatieplichtige leerling zonder schoolinschrijving
Relatief:	leer- of kwalificatieplichtige leerling met schoolinschrijving en verzuimt zonder geldige reden (les- of praktijktijd)
Langdurig relatief	leer- of kwalificatieplichtige leerling met schoolinschrijving en er is sprake van ongeoorloofd verzuim dat langer dan vier weken duurt
Luxe:	leer- of kwalificatieplichtige leerling gaat zonder toestemming tijdens de schoolperiode met vakantie

5,36% = verzuimpercentage relatief en luxe verzuim ⓘ

Dit is de verhouding tussen het aantal leerlingen van 5 tot 18 jaar (met schoolinschrijving en zonder startkwalificatie en het aantal werkprocessen relatief en luxe verzuim dat bij deze leerlingen is aangemaakt.

Regionaal zien we in het schooljaar 2023-2024 bij alle types verzuim een afname ten opzichte van het vorig schooljaar. Behalve bij luxe verzuim, dat is ongeveer gelijk gebleven. Per individuele gemeente zien we de aantallen van de types verzuim erg wisselen. Waar het relatief verzuim bij de ene gemeente toeneemt, daalt het juist bij de ander. Terwijl die bij absoluut verzuim precies andersom kan zijn.

Op de pagina's hierna wordt verder ingegaan op de cijfers per type verzuim.

Absoluut verzuim

732 werkprocessen ‘absoluut verzuim’ die door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen
(2022-2023: 782, 2021-2022: 444 en 2020-2021: 299).

Om invulling te geven aan het recht op ontwikkeling is ingeschreven staan op een school een belangrijke voorwaarde. Daarom geeft het RBL de hoogste prioriteit aan het oplossen van absoluut verzuim.

Onderwijssoort	2022-2023	2023-2024
Primair onderwijs	158	142
Speciaal onderwijs	14	20
Voortgezet onderwijs	149	146
Voortgezet speciaal onderwijs	22	28
Middelbaar beroepsonderwijs	55	78
Geen onderwijs	384	318
Totaal	782	732
Aantal leerlingen	763	722

Na een explosieve stijging in het aantal absoluut verzuim processen vorig schooljaar, zien we dit jaar een stabilisering van het aantal meldingen. Waar vorig jaar nog ruim 1/3 van het aantal absoluut verzuimmeldingen toe te schrijven viel aan het ontbreken van passende onderwijsplekken voor Oekraïense vluchtelingen, zorgt deze doelgroep dit jaar “slechts” voor 16,5% van het aantal meldingen. In het algemeen is echter ook dit schooljaar het vinden van een passende onderwijsplek voor nieuwkomers / anderstaligen een uitdaging, die helaas in eerste instantie vaak leidt tot een absoluut verzuimmelding. Ook de signalen over de wachtlijsten bij speciaal onderwijs zijn afgelopen jaar sterk toegenomen, met vaak een absoluut verzuimmelding als gevolg.

Dit schooljaar zien we relatief veel meldingen bij het MBO. Dit ligt in de trend met stijgende uitval op MBO. Soms vanwege de problematiek die speelt bij de jongeren, maar ook omdat jongeren liever gaan werken en zich daarom uitschrijven.

In de linker tabel is het aantal werkprocessen gespecificeerd naar het type onderwijs dat de leerling volgde voordat het absoluut verzuim optrad. ‘Geen onderwijs’ wil zeggen dat er geen eerdere schoolinschrijving bekend is. Dit komt bijvoorbeeld voor bij kinderen die net de leerplichtige leeftijd van 5 jaar bereiken of jongeren die nieuw zijn komen in één van de gemeenten. Zoals bij vluchtelingen.

Onderstaande tabel geeft weer hoe meldingen van absoluut verzuim door leerplichtambtenaren zijn afgerond. In veel situaties lukt het met tussenkomst van de leerplichtambtenaar om de jongeren (terug) naar school te bewegen. Zoals ook de meeste nieuwkomers die in de loop van het schooljaar een plek op school gevonden hebben. Naast de hier uiteengezette meldingen speelt ook de regionale administratie een belangrijke rol in het oplossen van onterechte meldingen van absoluut verzuim.

Resultaat interventie	2022-2023	2023-2024
(Terug) naar school	301	245
Heeft een vrijstelling (aangevraagd)	113	114
Verhuisd	119	76
Onterechte melding	55	46
Overdracht RMC	32	53
Anders*	28	49
Totaal	648	583
Nog lopend aan eind van schooljaar	134	149

*Anders: Hieronder vallen de volgende uitstroomredenen: hoogst haalbare bereikt, Onbekend (conversie), Doorverwijzing hulpverlening en Onderzoek BRP

Relatief verzuim

4.724

werkprocessen ‘Relatief verzuim’ die door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen (2022-2023: 4.984, 2021-2022: 3.761 en 2020-2021: 3.635)

Bij de aanpak van relatief verzuim wordt gewerkt vanuit de **Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)**

In deze tabel staat het aantal werkprocessen gespecificeerd naar het type onderwijs dat de leerling volgt op het moment dat het verzuim zich voordoet.

Onderwijssoort	2022-2023	2023-2024
Primair onderwijs	270	305
Speciaal onderwijs	46	63
Voortgezet onderwijs	3.242	2.789
Voortgezet speciaal onderwijs	174	229
Middelbaar beroepsonderwijs	1.252	1.329
Totaal	4.984	4.724
Aantal leerlingen	3.685	3.475

Het aantal werkprocessen relatief verzuim blijft ongeveer op gelijke hoogte met de aantallen van vorig schooljaar. Opvallend is dat het aantal meldingen vanuit het voortgezet onderwijs vrij fors dalen, terwijl het aantal meldingen bij alle andere typen onderwijs juist toenemen. Vanuit het (voortgezet) speciaal onderwijs zelfs relatief fors toenemen.

De daling vanuit het voortgezet onderwijs kan gedeeltelijk verklaard worden door een wijziging in wetgeving, waardoor scholen te laat komen tussen de lessen door niet meer hoeven te melden. Daarnaast blijft het een punt van aandacht in het contact met de scholen om het melden te stimuleren. Iets waar het afgelopen schooljaar in een aantal gemeenten in het contact met basisscholen juist erg op geïnvesteerd is. Dat lijkt een belangrijke factor in de stijging van het aantal meldingen vanuit het primair onderwijs. Een jaarlijks terugkerend onderwerp is de onverminderd complexe problematiek bij jongeren. De stijging van het aantal meldingen van het MBO, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs onderstrepen dit.

In onderstaande tabel is te zien wat het resultaat is van de interventies van de leerplichtambtenaar om het verzuim op te lossen.

Resultaat	2022-2023	2023-2024
Terug naar school van herkomst	2.474	1.914
Naar een andere school	263	256
Niet verwijtbaar	180	100
Doorverwijzing naar hulpverlening	122	223
Vrijstelling	75	70
Thuiszitter	46	44
Ter kennisgeving aangenomen	1.361	1.514
Buiten de regio verhuisd	56	59
Overig*	284	325
Totaal	4.861	4.505
Nog lopend	123	219

* Overig bestaat uit: Gelegitimeerd project, Geoorloofd afwezig, Onbekend (conversie), Onterechte melding, Overdracht RMC en Reeds afgedaan in eerder werkproces

Ook als we kijken naar de resultaten van de interventies zien we de complexe problematiek terug. Het lukt relatief minder vaak om de jongere terug te laten gaan naar de school van herkomst. Daar staat tegenover dat de doorverwijzing naar hulpverlening juist relatief erg stijgt. Ook de stijging in het aantal werkprocessen dat aan het eind van het schooljaar nog lopend is geeft aan dat het vinden van een passende oplossing niet altijd gemakkelijk is.

Omslag voor jongere door inzet leerplichtambtenaar

Praktijkverhaal uit gemeente Zundert, Mirna van Gils (leerplichtambtenaar)

Een jongen uit gemeente Zundert leek vanwege zijn gedrag en verzuim niet meer te passen in het middelbaar speciaal onderwijs. School gaf aan dat ze het idee hadden het plafond met jongere te hebben bereikt en handelingsverlegen waren (ze kunnen de jongen niet zelf helpen). School wilde onderwijsperspectief wijzigen naar werk.

De leerplichtambtenaar is ondanks het standpunt van school toch het gesprek aangegaan met de jongen. Hij gaf aan dat hij nog wilde leren, maar dat de school waar hij tot dan toe op zat niet paste. Daarbij was hij al vaak gewisseld van school en was het vertrouwen kwijt dat hij nog wel zou passen.

School leek op dit moment niet de meest passende plek voor deze jongen. De leerplichtambtenaar zag echter wel kansen voor ontwikkeling in een andere omgeving. Daarom heeft de leerplichtambtenaar de jongere gewezen op het opleidingscentrum in Rijsbergen. Jongere was hierover enthousiast, ook na een kennismaking. In eerste instantie is de jongen, met behoud van schoolinschrijving, vanuit school gedetacheerd aan het opleidingscentrum.

Na de zomervakantie is de jongere begonnen bij het opleidingscentrum. Ondanks dat er natuurlijk altijd punten zijn waaraan gewerkt kan worden, doet hij het heel goed! Het opleidingscentrum is positief over deze jongen en ziet veel kansen voor hem, mits hij de juiste begeleiding om hem heen heeft.

Ook zijn omgeving ziet een jongen die aan het veranderen is. Zelfs de zorg, die al een tijd betrokken is bij de jongere, zien dat jongere weer tot ontwikkeling komt. Het belangrijkste nog is dat de jongen zelf weer ontzettend gemotiveerd is en weer een opleiding wil gaan doen. Er wordt zelfs nagedacht of jongere in februari al kan doorstromen naar de entreeopleiding van het opleidingscentrum.

Een jongere die het vooruitzicht had om zonder startkwalificatie, maar met een negatief beeld over school te gaan werken, is weer volop in ontwikkeling en ziet de toekomst positief tegemoet.

Wanneer een leerling zonder toestemming buiten de schoolvakanties om op vakantie gaat, is er sprake van luxe verzuim. Hoewel dit soort verzuim in de meeste gevallen het recht op ontwikkeling van een leerling niet in het geding brengt, hoort het wel bij de uitvoering van de wettelijke taak van het RBL om dit soort verzuim te monitoren. Dit proberen we op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier te doen.

Het aantal werkprocessen luxe verzuim blijft ongeveer gelijk aan het aantal van vorig jaar. Dit jaar zien we voor het eerst sinds een aantal jaar bij elke gemeente één of meerdere meldingen terug.

Een ontwikkeling waar we de laatste jaren steeds vaker mee te maken krijgen is aanvragen voor het maken van een langere (wereld)reis of het oriënteren op emigratie. Vaak willen ouders zich nog niet uit Nederland uitschrijven en gaan de kinderen in het buitenland niet naar school. De leerplichtwet kent hier op dit moment geen mogelijkheden voor. We zoeken, samen met de landelijke branchevereniging Ingrado naar een passende manier om hiermee om te gaan.

Bij luxe verzuim is vrijwel nooit sprake van dat een jongere definitief uitvalt op school of naar een andere school toe gaat. De interventie van de leerplichtambtenaar richt zich dus meestal ook niet op het op school houden van de jongere. De acties zijn meer gericht op het afgeven van het signaal (aan ouders) dat dit verzuim niet is toegestaan en om dit soort verzuim in de toekomst te voorkomen.

De werkprocessen luxe verzuim die nog lopend zijn, zijn over het algemeen ook pas net vóór het einde van het schooljaar gemeld.

In deze tabel is het aantal werkprocessen luxe verzuim vermeld naar het type onderwijs dat de leerling volgde op het moment van het verzuim.

Onderwijssoort	2022-2023	2023-2024
Primair onderwijs	192	182
Speciaal onderwijs	10	7
Voortgezet onderwijs	58	72
Voortgezet speciaal onderwijs	5	3
Middelbaar beroepsonderwijs	6	11
Totaal	271	275
Aantal leerlingen	258	257

In deze tabel op hoeveel processen Luxe verzuim de leerplichtambtenaren inhoudelijke actie hebben ondernomen.

Behandelde WP Luxe verzuim	2022-2023	2023-2024
Aantal afgeronde werkprocessen	238	243
Nog openstaande werkprocessen	33	32

Thuiszitters

- 8% van het totaal aantal thuiszitters betreft **wettelijk verzuim** (langdurig relatief verzuim) (2022-2023: 8%, 2021-2022: 6%)
- 24% van het totaal aantal thuiszitters betreft **niet-wettelijk verzuim** (zorgleerlingen) (2022-2023: 21%, 2021-2022: 27%)

Thuiszitters zijn jongeren die zonder onderwijs thuis zitten omdat hun problematiek (volledige) deelname in een reguliere of speciale onderwijssetting onmogelijk maakt. Deze jongeren hebben binnen het RBL onze prioriteit. We stellen alles in het werk om het recht op onderwijs en ontwikkeling ook voor deze jongeren te waarborgen.

Thuiszitters zijn onder te verdelen in 4 categorieën:

Langdurig relatief verzuim*

dit zijn leerplichtige jongeren die staan ingeschreven op een school en deze zonder geldige reden langer dan een aaneengesloten periode van 4 weken niet bezoeken. Dit worden ook wel de wettelijke thuiszitters genoemd

Absoluut verzuim

dit zijn leerplichtige jongeren die niet staan ingeschreven op een school. Zij gaan dus niet naar school en vallen daarmee onder de thuiszitters

Vrijstelling

dit zijn jongeren die op basis van een specifieke situatie (zoals een ernstige meervoudige handicap) zijn vrijgesteld van de leerplicht en niet op school zitten.

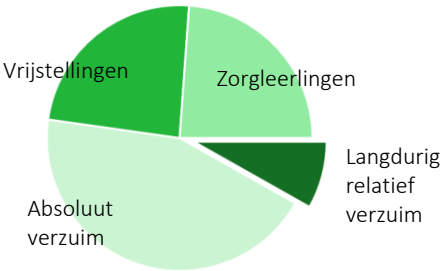
Zorgleerlingen

dit zijn leerplichtige jongeren die staan ingeschreven op een school en die om niet verwijtbare redenen 4 weken of langer thuiszitten / de school van inschrijving niet kunnen bezoeken. Het betreft vaak zorgwekkend ziekteverzuim. Dit worden ook wel de niet-wettelijke thuiszitters genoemd. De rol van de leerplichtambtenaar in deze situaties is gericht op het bewaken van het recht op onderwijs en het erop toezien dat een jongere zo spoedig mogelijk terug kan keren in (passend) onderwijs.

Als we het over Thuiszitters hebben in dit jaarverslag, hebben we het vooral over de categorie ‘Langdurig relatief verzuim’ en ‘Zorgleerlingen’. Zie ook volgende pagina’s. Over de categorieën ‘Absoluut verzuim’ en ‘Vrijstellingen’ wordt apart gerapporteerd.

Thuiszitters	2022-2023	2023-2024
Langdurig relatief verzuim*	131	134
Absoluut verzuim	763	722
Vrijstellingen	373	392
Zorgleerlingen	334	391
Totaal	1.601	1.639

In bovenstaande tabel staat een indicatie van het totaal aantal thuiszitters in de regio. Met name het aantal thuiszitters vanuit vrijstellingen is lastig te duiden. In dit jaarverslag gaan we uit van alle jongeren met een vrijstelling 5 onder a en 5 onder b. Het aantal Zorgleerlingen komt tot stand door te kijken naar het totaal aantal jongeren met het werkproces Thuiszitter en hier het aantal Langdurig relatief verzuimers vanaf te halen.

*Het ministerie van OCW hanteert deze categorie als definitie voor Thuiszitters. In de artikel 25 rapportages zijn dit dan ook de aantallen waarover we rapporteren

Thuiszitters, langdurig relatief verzuim

134

personen waarbij 'Langdurig relatief verzuim' is gemeld die door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen (2022-2023: 131, 2021-2022: 72 en 2020-2021: 88)

87%

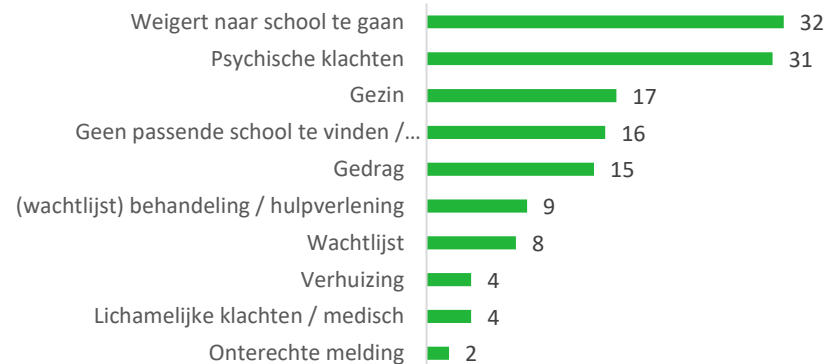
van de langdurig relatief verzuimers in deze regio zat langer dan 3 maanden thuis in schooljaar 2023-2024 (2022-2023: 86%, 2021-2022: 80% en 2020-2021: 76%).

In deze tabel is het aantal werkprocessen Thuiszitters (langdurig relatief verzuim) vermeld dat afgelopen schooljaar heeft gelopen naar het type onderwijs dat de leerling volgde. Omdat thuiszitten vaak lastig op te lossen is, is een deel van deze werkprocessen al in een eerder schooljaar gestart. Het feit dat het aantal werkprocessen (138) groter is dan het aantal personen (134) geeft aan dat het voorkomt dat een jongere afgelopen schooljaar meerdere periodes van 4 weken of langer ongeoorloofd thuis zat.

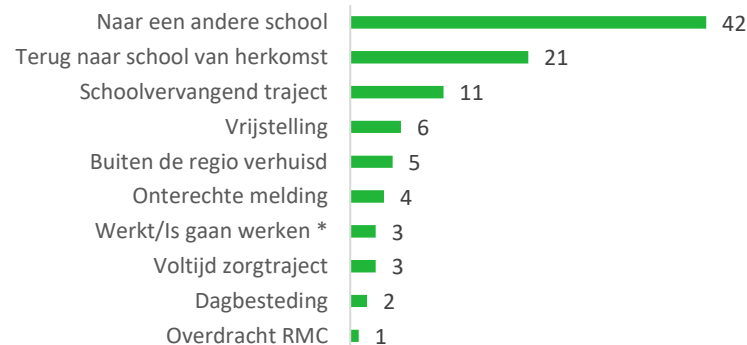
Onderwijssoort	2022-2023	2023-2024
Primair onderwijs (incl. SBO)	23	22
Voortgezet speciaal onderwijs	28	26
Voortgezet onderwijs	75	78
Middelbaar beroepsonderwijs	5	9
Geen onderwijs		3
Totaal gemelde langdurig relatief verzuimers	131	138
Totaal opgelost (incl. 18 jaar geworden of verhuisd)	52	98
Totaal openstaand (actuele LRV)	79	40

Bron: artikel 25 rapportage (leerplichttelling)
Periode: schooljaar 2023-2024

Oorzaak

Resultaat

Thuiszitters, zorgleerlingen

391

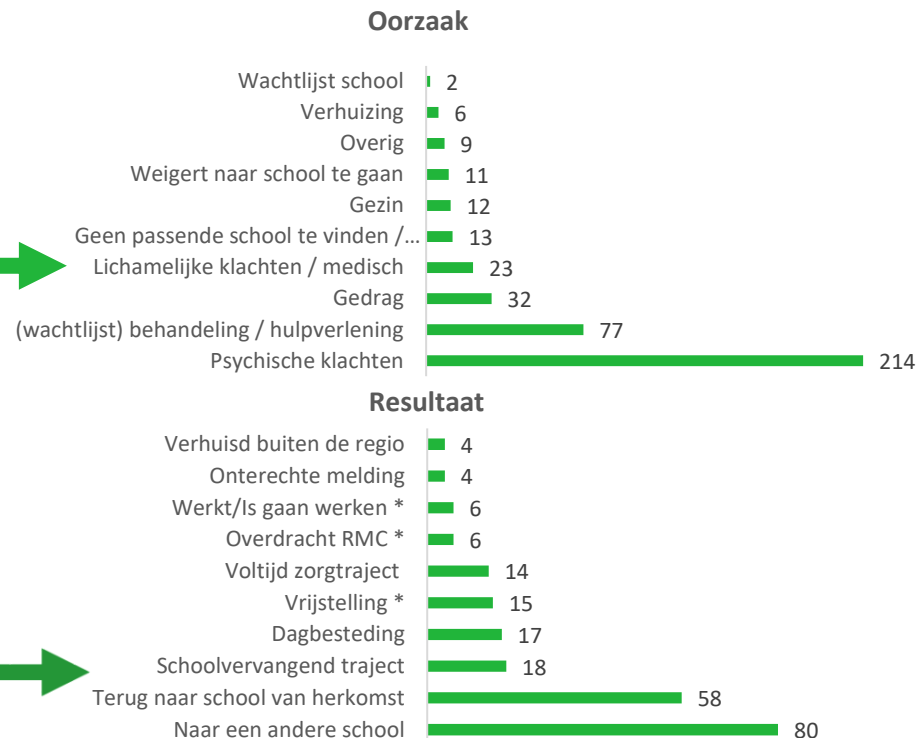
Jongeren voldoen (nog) niet aan de wettelijke definitie van een Thuiszitter, maar zijn niet op school aanwezig vanwege hun zorgwekkend ziekteverzuim of beginnend relatief verzuim. Hier is sprake van **niet-wettelijke thuiszitters**.

(2022-2023: 334, 2021-2022: 310 en 2020-2021: 191)

De **zorgen om deze jongeren** zijn groot, ze worden preventief benaderd om erger te voorkomen.

In onderstaande tabel is het aantal zorgleerlingen met 1 of meer werkprocessen Thuiszitter weergegeven, naar het type onderwijs. In de grafieken aan de rechterkant is te zien wat de oorzaak is die is vastgelegd in het werkproces Thuiszitter dat is aangemaakt bij deze leerlingen. Daarnaast is voor de werkprocessen die zijn afgesloten ook het resultaat zichtbaar gemaakt. Hier ziet u hoe het thuiszitten is opgelost.

Onderwijssoort	2022-2023	2023-2024
Primair onderwijs (incl. SBO)	67	79
Voortgezet speciaal onderwijs	50	70
Voortgezet onderwijs	212	242
Middelbaar beroepsonderwijs	5	8
Totaal zorgleerlingen met 1 of meer WP Thuiszitter	334	399
Totaal afgesloten	190	222
Nog openstaand (actuele zorgleerlingen)	144	177

Thuiszitterspact

In 2017 sloten de 16 West-Brabantse gemeenten het **Thuiszitterspact**. De uitwerking hiervan is in 2019 opgeleverd. Vorig schooljaar hebben de samenwerkingsverbanden en het RBL deze uitwerking herzien. Deze herziene uitwerking beschrijft hoe we anno nu in de gehele regio West-Brabant invulling willen geven aan het voorkomen en bestrijden van thuiszittende leerlingen binnen het PO en VO. De sleutel voor een succesvolle thuiszittersaanpak ligt in het handelen en samenwerken van de betrokken professionals.

De uitrol van de herziene uitwerking heeft afgelopen schooljaar door het vertrek van de projectaanjager en de beperkte beschikbare capaciteit vertraging opgelopen. De rol van projectleider wordt in het schooljaar 24-25 opnieuw ingevuld, waardoor er ook weer een nieuwe impuls aan de implementatie van de herziene uitwerking Thuiszitterspact gegeven kan worden.

Meedenken met de jongere volgens de bedoeling van de wet

Praktijkverhaal gemeente Altena (Najma Tahrioui), verslag van een moeder

“Kijk eens, hoe mooi hij dat schip van Clicks gemaakt heeft en hij helpt andere kinderen zo fijn”. “Het is Citoweek, nou dat merken we wel, hij was zo chagrijnig en het lukte hem eigenlijk niet”. Zomaar wat citaten uit groep 1 en 2 van de basisschool.

Vanaf groep 4 driftige reacties en boos thuis. Vanaf groep 5 een kindercoach die hem wat aanstuurde. Groep 6 en 7 waren “goede” jaren. Corona kwam, de scholen gingen dicht of heel beperkt les. Dus veel afwisseling met school en vooral hutten en vloten bouwen. Groep 8 weer fulltime school en de driftbuien kwamen terug. Boze buien en er sneuvelden weer dingen. Hulp gezocht en het tij leek weer te keren in het voorjaar.

Toen de lang verwachtte andere school (voortgezet onderwijs) waar meer praktisch onderwijs zou komen. Tot de herfstvakantie leek het te gaan maar er begonnen al wat rimpels te komen. Hij gaf aan dat het toch niet zo leuk was. Net voor de kerst ging het weer mis, boosheid, driftbuien, grote ontploffingen waar dingen sneuvelden. Weer naar school, kwam halverwege de dag thuis en was de volgende dag niet op school te krijgen. Hij was depressief, opstandig, boos, agressief, onrustig.

Naar de huisarts, een hulpverleningstraject werd in gang gezet en de leerplichtambtenaar kwam ook om de hoek kijken. Hij moet naar school, maar met geen mogelijkheid lukte dat. De psycholoog adviseerde rust en ik wilde ook dat er een uitgebreide test kwam wat er nu precies gaande was. Daar kwam ADHD uit met een hele trage verwerkingssnelheid. De sfeer was hier te snijden doordat er elke keer driftbuien kwamen waarin elke keer iets kapot gegooid werd. Tot ongeveer de meivakantie duurde dit en hij nam het besluit om nooit meer naar school te gaan. Dat gaf wel wat meer rust. Maar rond de tijd dat er weer gesprekken waren, liep de spanning weer op. Hij wilde zelf absoluut niet mee, maar besepte wel goed dat ik ging.

Inmiddels zat hij niet stil. Hij hielp waar hij kon en had als grote hobby vissen. Hij heeft zo uren in de Biesbosch doorgebracht. Maar met het minste of geringste ging het mis. Dan brak hij uit woede en frustratie weer een hengel.

In januari maakte hij de opmerking dat zijn geld op was en een vriendje zei daarop dat hij dan maar moest gaan werken. Hij is een bedrijf binnengestapt. Die baas vond het niks dat hij hele dagen thuis zat en hij kreeg een meeloopdag aangeboden. Dit beviel van beide kanten en hij mocht op proef eens 2 weken blijven. En ook daar werd gewezen op het belang van school, maar helaas zonder resultaat.

Zijn baas wilde dat er een gesprek kwam met de leerplichtambtenaar over een oplossing. Dit was superspannend want er waren nogal wat wetten die overtreden werden terwijl wij allemaal zagen dat het werken helend voor hem was. Bij de psycholoog merkten ze ook een goede verandering en we zijn een gesprek aangegaan. Dit was voor de leerplichtambtenaar een hele puzzel, want ze zag ook in dat dit voor onze zoon goed werkte, maar hoe moet het met alle regels. Maar deze leerplichtambtenaar is creatief denkend, denkt aan het welzijn van het kind en heeft de puzzel afgemaakt door een school te vinden die ook meedenkt. En zo is het werken stage geworden.

Een coach begeleid hem nu en vorige week is het boek van CVA al binnengekomen, want die cursus wil hij gaan doen. Dat hij op deze manier zich kan ontwikkelen is geweldig. We hebben nu een gezellige knul in huis die graag de leert, maar op school en in de klas is geen optie voor hem en op deze manier gaat het buitengewoon goed. We zijn daarom erg blij en dankbaar met deze leerplichtambtenaar en hopen dat ze nog veel kinderen kan helpen op deze manier

Vrijstelling

1.383

vrijstellingen van inschrijving zijn afgegeven
(2022-2023: 1.381, 2021-2022: 1.242 en 2020-2021: 1.192)

In de Leerplichtwet 1969 staat dat iedere jongeren vanaf 5 tot 18 jaar verplicht is om naar school te gaan en een startkwalificatie te halen. De wet geeft echter ook een aantal voorwaarden aan waarop deze verplichting niet geldt: de zogenaamde **vrijstellingen**.

We hebben van oudsher te maken met een relatief grote groep leerlingen die in België op school zit (**artikel 5 onder c**), met name in de gemeenten langs de grens (met name Baarle-Nassau, Roosendaal, Woensdrecht en Zundert). Het afgelopen schooljaar valt op dat het aantal jongeren dat in een niet-buurland naar school gaat toeneemt. Mede daarom investeert het RBL vanaf komend schooljaar in het beter monitoren van jongeren met deze vrijstelling.

De trend in de stijging in het aantal aanvragen op basis van **artikel 5 onder b** lijkt dit jaar af te vlakken in onze regio. Omdat er geen goed zicht meer is op kinderen met deze vrijstelling en (de kwaliteit van) het onderwijs dat zij krijgen, heeft het RBL onverminderd aandacht voor dit onderwerp. Goed is daarom ook om te zien dat dit schooljaar in bijvoorbeeld gemeente Zundert door interventie van de leerplichtambtenaar een aantal aanvragen van deze vrijstelling is afgewezen en de jongeren alsnog zijn ingeschreven op een school.

Ook is dit jaar wederom een lichte stijging te zien in vrijstellingen op grond van **artikel 15**. Met deze vrijstelling wordt maatwerk toegepast door andersoortige vormen van onderwijs of werk toe te staan voor jongeren die hun plaats in het reguliere of speciale onderwijs niet vinden. Samen met de vrijstellingen op grond van **artikel 3a** en **artikel 3b** leveren we maatwerk voor jongeren die (dreigen) uit (te) vallen.

Vrijstelling 5 onder a

Jongeren van 5 tot 18 jaar die vanwege psychische en/of lichamelijke redenen niet kunnen deelnemen aan onderwijs kunnen recht hebben op een vrijstelling van de leerplicht. Sinds begin 2023 hanteert het RBL in samenwerking met GGD West-Brabant en de regionale samenwerkingsverbanden een aangescherpte werkwijze. Het doel is om het aantal van deze vrijstellingen te beperken en jongeren, eventueel met nodige aanpassingen, onderwijs te blijven bieden op school. Desondanks zien we het aantal vrijstellingen toch stijgen. Gelet op het aangescherpte proces kunnen we ervan uitgaan dat de groep waar deze vrijstelling voor bedoeld is groeit.

Een vrijstelling kan worden afgegeven voor (een gedeelte van) een schooljaar. In de tabel hieronder staan de vrijstellingen die dit schooljaar zijn afgegeven.

Aantallen van soorten vrijstellingen	2022-2023	2023-2024
Artikel 3a vervangende leerplicht 14 jarigen	5	9
Artikel 3b vervangende leerplicht laatste leerplichtige jaar	6	11
Artikel 5 onder a vrijstelling van inschrijving op een school wegens lichamelijke of psychische ongeschiktheid	290	303
Artikel 5 onder b vrijstelling van inschrijving op een school wegens bezwaar tegen de richting van het onderwijs	83	89
Artikel 5 onder c vrijstelling van inschrijving op een school wegens inschrijving op een school in het buitenland	861	826
Artikel 5a trekkende bevolking	2	2
Artikel 15 vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs	134	143
Totaal	1.381	1.383
Gedooagbeschikkingen	93	52

Afhandelingen en waarschuwingen

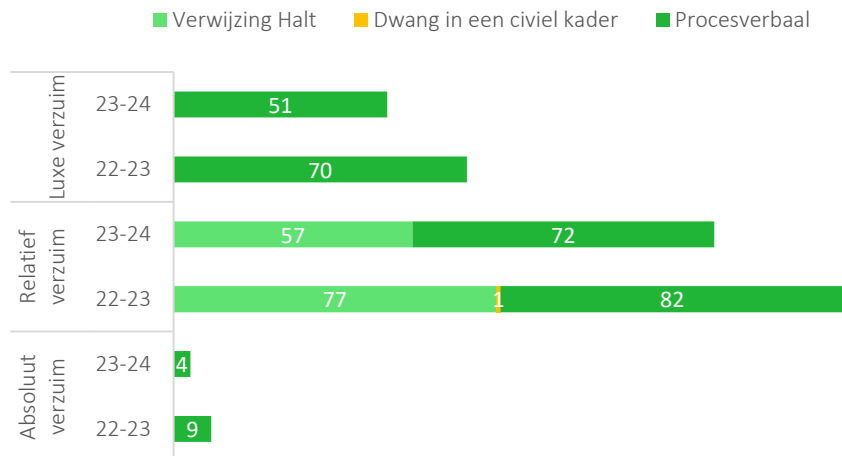
184

afhandelingen ingezet vanwege absoluut, relatief of luxe verzuim

536

waarschuwingen afgegeven vanwege absoluut, relatief verzuim of luxe verzuim

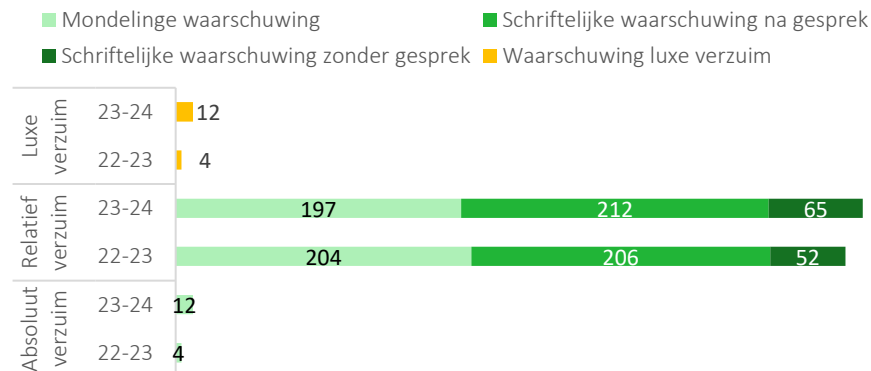
Afhandelingen

Alle leerplichtambtenaren binnen het RBL werken volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Een landelijke aanpak die tot stand is gekomen in samenwerking met de belangrijkste ketenpartners van leerplicht, waarbij de nadruk ligt op preventie en vrijwillige (jeugd)hulp. Een werkwijze waarbij niet de handhaving van de wet en de strafrechtelijke kan centraal staat, maar juist het zoeken naar de oorzaken en bieden van duurzame oplossingen.

Alleen wanneer het niet anders kan en het echt helpend is voor de jongere wordt er een juridische maatregel of waarschuwing ingezet. Op deze pagina staat een overzicht van het aantal ingezette afhandelingen (= maatregel) en gegeven waarschuwingen.

Waarschuwingen

Het aantal afhandelingen is ten opzichte van vorig jaar iets gedaald. Zelfs iets harder gedaald dan de daling in het aantal verzuimmeldingen. Daarentegen zien we het aantal waarschuwingen juist iets toenemen. Dit tekent de aanpak volgens de MAS en de steeds minder strafrechtelijke benadering van verzuim.

Overig

In deze tabel zijn de overige leerplicht en/of kwalificatieplicht werkprocessen vermeld die zijn afgehandeld.

Onderwijssoort	2022-2023	2023-2024
Zorgadviesteam serieuze zorgsignalen die mogelijk gaan leiden tot verzuim of uitval	495	418
Informatie en advies vragen van diverse aard die beantwoord worden	3.418	3.729
Monitoring 18- indien na afsluiting van een werkproces toch behoefte is een tijdje de vinger aan de pols te houden	107	177
Dreigende verwijdering meldingen van school dat een leerling verwijderd dreigt te worden, waardoor mogelijk schooluitval ontstaat	45	36
Verlof gewichtige omstandigheden meer dan 10 dagen Verlofaanvragen van meer dan 10 schooldagen wegens gewichtige omstandigheden artikel 11 onder g van de Leerplichtwet 1969	45	58
Overstap VO / Entree -MBO jongeren benaderen die tussen wal en schip dreigen te raken bij de overstap van VO naar MBO	191	196
Totaal werkprocessen	4.301	4.614
Totaal aantal leerlingen	3.554	3.799

Dit jaar zien we een daling in het aantal werkprocessen Zorgadviesteam. Dat is op zich opvallend. Dit proces wordt namelijk aangemaakt op het moment dat scholen de leerplichtambtenaren en andere partners betrekken bij multidisciplinaire overleggen om passende oplossingen te vinden voor de leerlingen waar zorg over bestaat. En afname van deze processen impliceert een afname van leerlingen waar zorg over bestaat. Terwijl de signalen vanuit de uitvoering en overige cijfers het tegenover gestelde aangeven. Ook is de daling niet terug te voeren naar een bepaald subteam in de regio. Het is echt per gemeente verschillend of het aantal is gestegen of juist is gedaald. Dit vraagt om extra aandacht voor het op een juiste manier registreren van deze overleggen komend schooljaar.

De grootste stijging zien we terug bij de processen Informatie en advies. Dit proces wordt aangemaakt wanneer een ouder, school of andere betrokkenen contact met het RBL opneemt en informatie of advies opvraagt over de situatie rondom een jongere, zonder dat er (nog) sprake is van verzuim of andere specifieke leerplicht zaken. Opnieuw een signaal dat ouders, scholen en andere betrokkenen ons steeds beter weten te vinden. De regionale administratie heeft een belangrijke taak in het opvangen van de eerste telefoontjes en mailtjes en daarmee ook een groot aandeel in het afhandelen van deze processen.

Doorstroompunt (RMC) en VSV

Doorstroompunt
(RMC)

JKP
(Jongeren In Kwetsbare Positie)

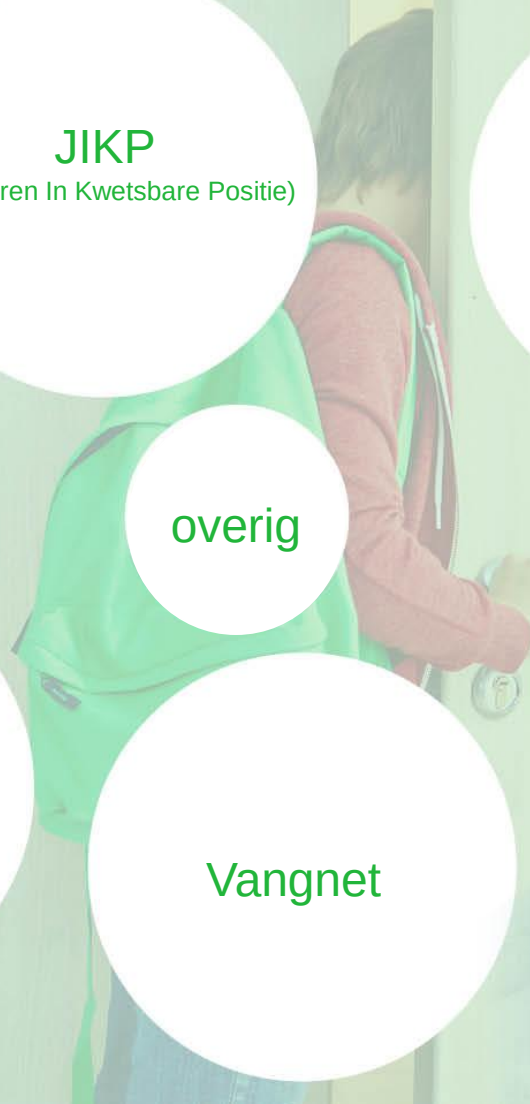
NEET

overig

OnMyWay

Vangnet

Voortijdig
schoolverlaters

Doorstroompunt

1.838

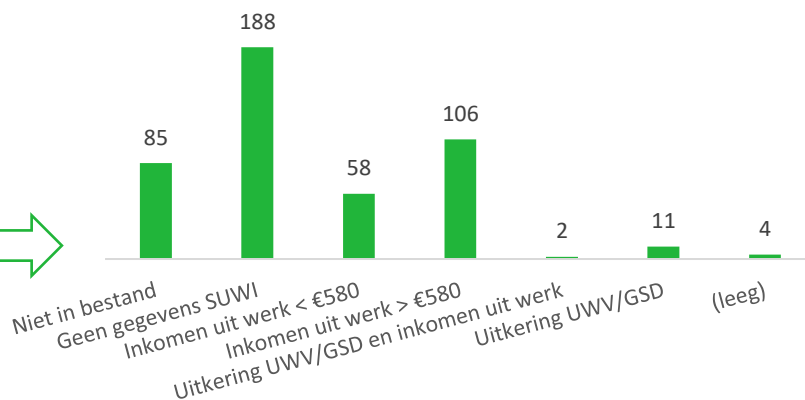
Werkprocessen die door een leerplichtambtenaar of doorstroomcoach in behandeling zijn genomen in het schooljaar 2023-2024
(2022-2023: 1.789, 2021-2022: 1.950 en 2020-2021: 1.594)

Resultaat na begeleiding	2022-2022	2023-2024
Geen doelgroep meer >23 jaar, buiten de regio verhuisd, startkwalificatie behaald	44	37
Tijdelijk niet plaatsbaar tijdelijk niet in staat onderwijs te volgen, bijv. vanwege hulpverlening, onvoldoende taalbeheersing of schoolvervangendtraject.	168	174
Werk	649	683
Onterechte melding toch sprake van schoolinschrijving of startkwalificatie	16	14
Aangemeld bij opleiding al aanmelding voor opleiding komend schooljaar, maar nog geen schoolinschrijving	140	88
Begeleiding beëindigd, zonder opgaaf van reden door cliënt	451	486
Opleiding (continuering of andere)	154	152
Totaal aantal werkprocessen	1.622	1.634
Nog openstaand	167	204

Jongeren boven de 18 jaar die geen onderwijs volgen en ook niet over een startkwalificatie beschikken worden Voortijdig Schoolverlaters (VSV'ers) genoemd. Zij komen in beeld bij het Doorstroompunt en worden hier door de doorstroomcoaches begeleid om hen zo duurzaam mogelijk te laten landen in de maatschappij. Dit kan door middel van een opleiding, door werk of door een combinatie van beiden.

SUWI-prioriteit

(aantal unieke jongeren = 454)

Het totaal aantal werkprocessen is dit jaar ongeveer gelijk gebleven met vorig jaar. Echter zien we een tweedeling in de regio. In de subteams West en Etten-Leur / Rucphen / Zundert zien we het aantal werkprocessen toenemen. Terwijl we in de subteams Oost en Altena juist een daling zien.

Aan het aantal werkprocessen met resultaat werk, dat ongeveer gelijk ligt met vorig jaar, is te zien dat jongeren werk in dit positieve economisch klimaat nog steeds zien als een aantrekkelijk alternatief voor school.

76 RMC-trajecten zijn preventief opgestart

terwijl er nog sprake was van een schoolinschrijving
(2022-2023: 64, 2021-2022: 71 en 2020-2021: 79)

Het aantal preventief opgestarte werkprocessen is iets gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit aantal ligt redelijk stabiel in de afgelopen schooljaren.

Jongeren in kwetsbare positie (JKP)

4.156

Kwetsbare jongeren in **JVS** per 01-08-2024
(per 1-8-2023: 4.145, per 1-10-2022: 3.705)

Actuele informatie uit JVS

De minister van OCW wil voor jongeren in kwetsbare positie de risico's op uitval beperken en passende begeleiding voor deze jongeren versterken. Daarom hebben burgermeesters en wethouders sinds 1 januari 2017 de taak om de doelgroep jongeren in kwetsbare positie te volgen. Deze taak is bij de doorstroomcoaches belegd.

Voor deze doelgroep gaan we uit van de volgende definitie:

- Ooit ingeschreven geweest op Pro / VSO / VMBO-BB, én
- Momenteel geen schoolinschrijving, óf
- Momenteel ingeschreven op MBO 1 / MBO2

In ons registratiesysteem JVS hebben we de beschikking over actuele informatie van deze doelgroep.

Monitoren

Niet iedere jongere in kwetsbare positie heeft begeleiding vanuit het RBL nodig. Om te bepalen welke jongeren begeleid moeten worden, 'pellen' we de doelgroep af aan de hand van de beslisboom van Ingrado. Alleen de categorie 'Overig' moet door het Doorstroompunt worden benaderd.

In de tabel hiernaast staan de categorieën van de kwetsbare jongeren weergegeven op 1-08-2024.

Cijfers van Ministerie van OCW

Naast de cijfers uit ons eigen registratiesysteem levert het ministerie van OCW ook ieder jaar cijfers aan als bron voor de te monitoren jongeren. Omdat deze cijfers slechts eenmaal per jaar worden aangeleverd en daarnaast gebaseerd zijn op gegevens uit het verleden, geven deze cijfers geen actuele informatie. Het RBL kiest er daarom voor uit te gaan van de gegevens uit het eigen systeem. De cijfers van het ministerie van OCW zijn openbaar en [hier](#) te raadplegen.

Status	Op 1-8-2023	Op 1-8-2024
Startkwalificatie behaald	615	733
Schoolinschrijving	1.066	932
Uitkering of inkomen uit werk > €580,-	1.433	1.382
Overig	1.031	1.109
Totaal	4.145	4.156

Aanpak doelgroep

Gemeente Altena heeft een eigen regionale aanpak voor deze doelgroep in nauwe samenwerking met de vsv-participatiecoach van die gemeente. Eind dit schooljaar heeft er een personele wisseling plaatsgevonden in de invulling van deze functie.

Regionaal is halverwege het schooljaar de nieuwe vangnet coördinator PRO/VSO gestart. Naast dat zij wordt ingezet bij individuele casussen die in het regulier pas vast dreigen te lopen, is zij begonnen aan een eerste verkenning voor een regionaal uniforme aanpak.

In de aangekondigde wetwijziging Van School naar Duurzaam werk (beoogde inwerkingtreding 1-1-2026) is ook veel aandacht voor deze doelgroep. Zo wordt de begeleiding van deze jongeren op een vervolgstap naar onderwijs of werk intensiever. Wanneer de vervolgstap naar werk is, heeft de gemeente vanaf het laatste schooljaar van deze jongeren een belangrijke rol in het begeleiden van hen. In het afgelopen schooljaar is gestart met de voorbereidingen binnen de gemeenten op deze uitgebreidere rol. Dit zal ook komend schooljaar doorlopen.

Overig

In deze tabel zijn de overige RMC-werkprocessen vermeld die in het afgelopen schooljaar in behandeling zijn (geweest) bij een doorstroomcoach. Werkprocessen die alleen administratief zijn afgehandeld, zijn hier niet in meegenomen.

RMC-werkproces opgepakt door trajectbegeleider	2022-2023	2023-2024
Verzuim 18+ Verzuim door school gemeld aan het RBL	1.835	1.992
Monitoring 18+	23	15
Totaal werkprocessen	1.858	2.007
Totaal aantal jongeren	1.342	1.399

De aantallen van het werkproces Verzuim 18+ liggen dit jaar ongeveer gelijk aan die van vorig jaar, iets hoger. Verzuim bij 18+ wordt gezien als een risico op Voortijdig Schoolverlaten en is daarom van groot belang in de totale aanpak van het Doorstroompunt. Vanuit het RBL stimuleren we (MBO-)scholen dan ook om verzuim bij 18-plussers te melden.

Dit jaar valt op dat het aantal werkprocessen sterker gestegen is dan het aantal jongeren dat hierbij betrokken is. Dit houdt in dat er vaker sprake is van recidive. Meer jongeren verzuimen dus meerdere malen. Dit ligt in lijn met de stijging in het aantal VSV'ers.

In onderstaande tabel staan jongeren met een werkproces In beeld die door de administratie worden gemonitord. Dit zijn VSV'ers die niet bereikbaar zijn of hebben aangeven niet begeleid te willen worden.

Jongeren met een werkproces In beeld	2022-2023	2023-2024
Aantal jongeren	3.642	2.410

De daling van vorig jaar zet ook dit jaar door. Dit heeft grotendeels te maken met de nieuwe aanpak VSV. Zoals vorig jaar al werd gemeld, heeft er een opschoning plaatsgevonden van het aantal openstaande werkprocessen In Beeld. Daarnaast wordt er in de nieuwe werkwijze niet altijd meer een werkproces In Beeld aangemaakt. Jongeren die onbereikbaar zijn worden op een andere manier gemonitord.

Jongeren van wie geen telefoonnummer of e-mailadres bekend is, worden benaderd door middel van het sturen van een kaart. Komt hier geen reactie op, dan zijn de mogelijkheden om met deze jongeren in contact te komen beperkt voor het RBL. Op het einde van dit schooljaar zijn deze jongeren bij wijzen van proef benaderd door te NEET-collega's. Met als doel om de NEET-benadering onderdeel te maken van de reguliere dienstverlening voor alle voortijdig schoolverlaters, zijn de jongeren volgens de NEET-methode benaderd. De ervaring was zeer positief en zal komend schooljaar verder invulling krijgen in de reguliere werkwijze.

1.048

In de periode januari 2023– december 2023 zijn:
jongeren in beeld gebracht door het NEET-team

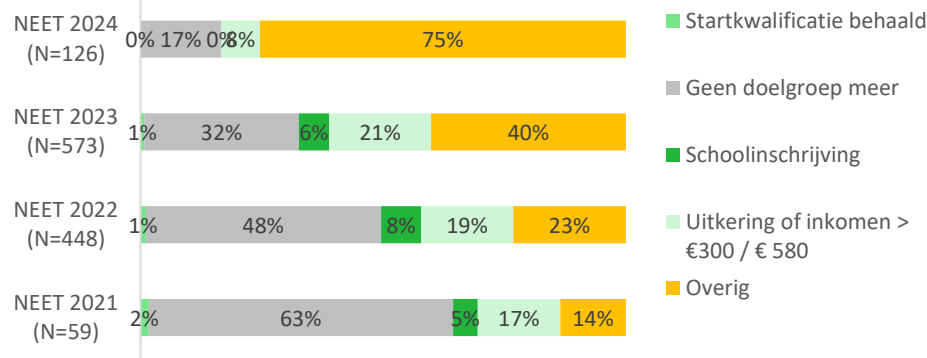
578

jongeren benaderd met een ondersteuningsaanbod (d.m.v. bellen, huisbezoek, etc)

Programma NEET (Not in Education, Employment or Training) is een verdiepingsslag vanuit het regionale VSV- Programma. Deze pilot wordt breed gedragen door de gemeenten van het Regionaal Bureau Leren West-Brabant en wordt uitgevoerd vanuit de centrumgemeente Breda. Binnen het NEET programma worden jongeren actief, warm en laagdrempelig benaderd en wordt er een actieve samenwerking met de keten gezocht om jongeren (terug) toe te leiden naar school, naar arbeid met eventueel ondersteuning, naar zorg. Het vertrekpunt in de gesprekken is “Hoe gaat het met je? Hoe kan de gemeente je ondersteunen in een volgende stap in jouw ontwikkeling?”

In 2023 is de NEET-pilot verder ontwikkeld met als doel om de pilot te kunnen integreren voor alle jongeren zonder startkwalificatie die voor hun ontwikkeling behoefte hebben aan iets anders dan begeleiding terug naar school voor het behalen van een volledige startkwalificatie. Dit wordt gedaan met het oog op het wetsvoorstel “Van School naar Duurzaam Werk”, dat naar alle waarschijnlijkheid in 2025 van kracht wordt. Het wetsvoorstel “Van School naar Duurzaam Werk” heeft als hoofddoel om de overgang van jongeren van school naar duurzaam werk te verbeteren. Het voorstel richt zich op het bieden van betere ondersteuning, begeleiding en mogelijkheden voor jongeren om hun startkwalificatie te behalen en succesvol de arbeidsmarkt te betreden. Het voorstel legt de nadruk op het bevorderen van duurzame werkgelegenheid voor jongeren, het stimuleren van samenwerking tussen onderwijsinstellingen, het Doorstroompunt en werkgevers, en het bieden van flexibele en passende trajecten voor jongeren die iets anders nodig hebben dan alleen terugkeer naar school.

Iedere gemeente is in 2023 twee keer bezocht door het NEET-team. Altena heeft ervoor gekozen om de NEET-pilot in eigen beheer uit te voeren. Het NEET-team heeft regelmatig contact met de jongerencoach NEET in Altena.

De ervaring in de pilot tot nu levert de volgende 8 speerpunten op die de NEET-aanpak succesvol maken:

- Outreachende benadering; huisbezoeken
- Regionaal werken
- Lange adem
- Stap verder
- Integraal werken
- Beroepskeuzetesten
- Monitoren
- Werkbudget

Meer informatie over de pilot kunt u vinden in de Tussenrapportage NEET 2023, op te vragen bij de teamleider van het RBL Caroline Rombouts.

De kracht van NEET; dat ene stapje extra

Praktijkverhalen van het project NEET, Kim Heijster en Patrick van Seeters

Hieronder volgen 3 praktijkverhalen van het project NEET. Ze laten zien dat het proactief benaderen van jongeren en net dat stapje extra zetten het verschil kunnen maken.

Angel kwam voor het eerst in contact met NEET toen zij pas 17 jaar was. Gezien haar leeftijd is ze doorverwezen naar de leerplichtambtenaar. NEET vormde de brug tussen de jongere en de leerplichtambtenaar. Toen Angel 18 geworden is, is ze bij Patrick (NEET) op de lijn gekomen. Er is een beroepskeuzetest afgenomen. Naar aanleiding daarvan heeft de jongere een cursus nagelstylist gevolgd en positief afgerond.

Een half jaar later loopt Patrick de jongere tegen het lijf in het dorp en vroeg hoe het met haar ging. Ze werkte op dat moment bij een pizzeria, haar zoveelste baantje binnen een half jaar. Patrick adviseerde haar in gesprek te gaan met participatie coach bij de gemeente. Er werd onderzocht of ze in aanmerking zou komen voor een baangarantie via de praktijkroute. Dit liep echter niet zoals gewenst. Daarom is Patrick zelf met de coach in gesprek gegaan en heeft hij voorgesteld de route via de arbo-arts van het UUV te laten lopen. Deze route bleek succesvoller. Mede door de inzet Patrick en de hulp van de jongerenwerkers van Surplus heeft Angel nu een baan-indicatie en wordt zij begeleid door MEE richting duurzaam werk.

Een jongere is zonder startkwalificatie voortijdig van school gegaan. Er waren geen contactgegevens bekend, dus de jongere heeft vanuit de VSV benadering 2 kaarten gehad met de uitnodiging om in gesprek te gaan. De jongere heeft hier niet op gereageerd en is naar verloop van tijd bij NEET in beeld gekomen. Inmiddels zat de jongere al een aantal maanden thuis. Kim is op huisbezoek gegaan en trof moeder en dochter. Dochter wilde wel iets doen maar wist niet wat. Ze had nog een nagelstyliste cursus liggen maar dit lukte haar niet. Kim heeft daarom contact gezocht met de WMO-medewerker van de gemeente. In overleg is er een jobcoach ingezet voor deze jongere. Dit heeft ertoe geleid dat ze inmiddels met veel plezier bij de Albert Heijn in haar dorp werkt. Ze mag daar doorgroeien naar de functie van teamleidster.

Een meisje is een aantal jaar geleden op haar 21^e, na jaren thuis te hebben gezeten, door NEET begeleid naar het Activeringshuis (maatwerk coaching en workshops om te ontdekken welke baan of opleiding bij je past). Vanuit hier is ze gaan werken en vervolgens is ze een jaar naar New York geweest om daar als nanny aan de slag te gaan.

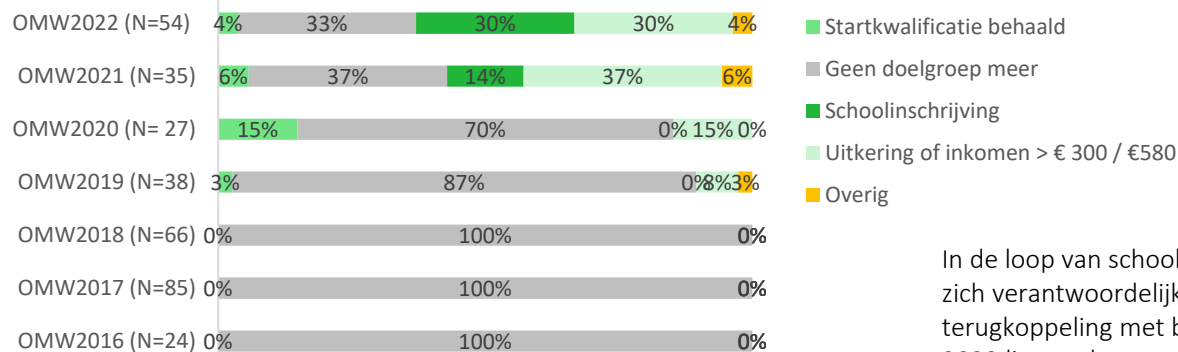
Bij terugkomst vond ze het lastig om de stap richting werk te zetten. Op basis van haar positieve ervaring met NEET van een aantal jaar eerder heeft ze contact met Patrick opgenomen. Ze was inmiddels 23 jaar en behoorde daarmee officieel niet meer tot de doelgroep van NEET. Met in het achterhoofd de ontwikkeling dat de doelgroep door een aankomende wetswijziging waarschijnlijk opgehoogd gaat worden tot 27 jaar, heeft Patrick deze jongere toch in begeleiding genomen. Samen hebben ze gekeken naar wat ze nodig heeft en heeft Patrick haar doorgeleid naar een jobcoach. Ze is nu aan het werk en gaat binnen afzienbare tijd zelfs een opleiding volgen. Ze is zich nog aan het oriënteren welke precies.

329

Jongeren hebben in tussen 2016 en 2022 een traject gevolgd van OnMyWay

Status op 01-08-2024

In de loop van schooljaar 22-23 zijn de regio's Altena, West en oost ieder voor zich verantwoordelijk geworden voor de status van het programma en de terugkoppeling met betrekking tot de voortgang van de groepen. Gedurende 2023 liepen de aanmeldingen in de gehele regio terug, onder andere door de aantrekkelijke arbeidsmarkt. Daarnaast worden ook het zorgaanbod en oriëntatietrajecten op de scholen steeds beter, waardoor jongeren beter doorstromen naar een andere opleiding. De jongeren die wel behoefte hebben aan ondersteuning hebben vaak meer nodig dan een oriëntatietraject als OnMyWay. Dit vraagt vaak maatwerk.

We zijn tot de conclusie gekomen dat OMW in de vorm zoals deze bestond niet meer paste. Het project is daarom stil gezet. Beleidsmatig is afgelopen schooljaar gewerkt aan een doorstart. In de subteams West en Oost wordt met ingang van schooljaar 2024-2025 OnMyWay 2.0 uitgevoerd.

Als je 18 jaar bent, ben je niet meer wettelijk verplicht een startkwalificatie te behalen. Je mag dan ook gaan werken als je geen startkwalificatie hebt. Maar omdat je mogelijkheden op de arbeidsmarkt beter zijn als je wel een startkwalificatie hebt, stimuleren wij jongeren tot 23 jaar om deze toch te behalen en hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Tussen 2015 en 2023 hebben wij jongeren tussen 18 en 23 jaar (zonder startkwalificatie) het programma OnMyWay aangeboden. Ze volgden gedurende 8 dagen in 4 weken een gevarieerd en actief programma waarin jongeren aan de slag gingen met workshops om erachter te komen wie ze zijn, wat ze willen, wat ze kunnen en wat de eerste stap richting toekomst kan zijn.

Vangnet in cijfers

170

Jongeren zijn besproken met de **Vangnetcoördinator** (92 in 2023 en 78 t/m juli 2024)

48

Jongeren zijn in het schooljaar 2023-2024 besproken met de **Vangnetcoördinator PRO/VSO** (vanaf jan t/m juli 2024)

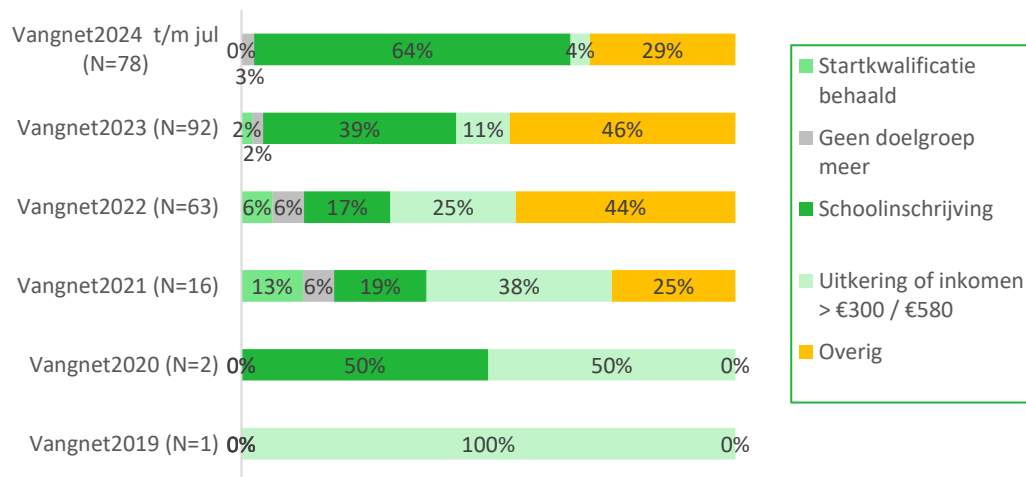
Een sluitend regionaal vangnet is een belangrijke succesfactor in de aanpak van Voortijdig Schoolverlaters. Het RBL werkt daarom samen met partners in de verzuimketen om het recht op ontwikkeling voor alle jongeren in ons werkgebied te waarborgen. Er wordt verbinding gelegd tussen onderwijs, zorg en arbeid, met als uiteindelijk doel een zelfstandige plek in de samenleving voor alle jongeren.

Toch gebeurt het soms dat professionals vastlopen bij de begeleiding van moeilijk plaatsbare en kwetsbare jongeren, jongeren met schulden of andere financiële problemen of jongeren met een complexe problematiek in het onderwijs. Daarom zet de regio al een aantal jaar de rol van vangnetcoördinator is. Deze coördinator dient voor leerplichtambtenaren,

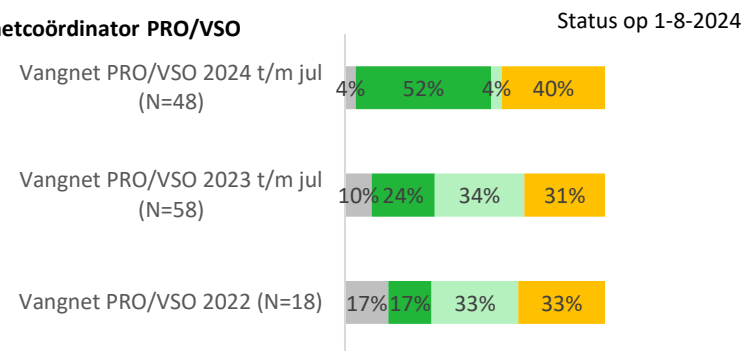
doorstroomcoaches en ketenpartners als vraagbaak en breekijzer voor oplossingen bij complexe casuïstiek. Ook heeft de vangnetcoördinator een belangrijk rol in de verbetering van processen rondom in-, door- en uitstroom van jongeren in het voortgezet onderwijs en het MBO, zorgt voor verbinding tussen grote ketenpartners en signaleert beleidsmatige knelpunten.

Sinds het schooljaar 2022-2023 is deze rol uitgebreid speciaal voor de doelgroep PRO / VSO. Na een personele wisseling is deze rol in het begin van het schooljaar 2023-2024 niet beschikbaar geweest. Vanaf begin 2024 is deze rol opnieuw ingevuld en is de nieuw functionaris betrokken bij casussen.

Vangnetcoördinator

Vangnetcoördinator PRO/VSO

Zowel Vangnet als de eerder genoemde NEET en OnMyWay worden bekostigd vanuit regionale VSV subsidie. Voor alle 3 de trajecten ligt er daarom een risico als het gaat om structurele inzet van deze projecten.

Het belang van vertrouwen en een lange adem

Praktijkverhaal Vangnetcoördinator, Simone van Alphen-van Duren

Kees (17 jaar) heeft veel teleurstellingen te verduren gehad in het onderwijs. Hij is uitgevallen binnen het voortgezet onderwijs. Er heeft daarna een observatievraag gelegen bij de Observatieklas van de Rotonde. Vanuit deze observatie is er een zoektocht gestart naar het juiste onderwijs.

Helaas zijn hier deuren gesloten voor hem waar hij zich juist wel welkom wilde voelen. Daardoor is hij geplaatst op het VSO. Hier heeft hij zich nooit op zijn plek gevoelt. Dit gevoel is zo groot geworden waardoor hij thuis is komen te zitten. Hij heeft al 2 jaar geen onderwijs gevolgd. Hij heeft hierin steeds meer een geïsoleerd leven geleid waarbij hij niet meer in contact was met anderen. Hij leefde op zijn zolderkamer, hij had geen contact met zijn gezinssysteem en zijn dag- nachtritme was volkomen verstoord. De zorgen over Kees (17 jaar) waren groot maar niemand kreeg voet bij de voordeur.

Vanuit het advies van het MDO+ hebben we besloten dat er een vertrouwenspersoon moest komen voor Kees waarbij hij zich gehoord en gezien voelt. Er is een vertrouwenspersoon vanuit het RSV Breda e.o. ingevlogen. De vertrouwenspersoon en de vangnetcoördinator zijn eerst gestart bij moeder. 1 keer in de 2 weken was er een gesprek met moeder om te horen wat de ontwikkelingen waren rondom Kees, waar de zorgen lagen en wat de verwachtingen van het proces zouden zijn.

Vanuit daar hebben we besloten dat de vertrouwenspersoon elke woensdag langs Kees ging. De ene keer kwam er geen contact, de andere keer enkel via Whatsapp en de andere keer praten zij door de slaapkamerdeur heen met elkaar. De vertrouwenspersoon heeft vastgehouden en is trouw geweest aan de afspraak “ik kom elke woensdag langs”.

Elke week was er weer een stapje vooruit gezet. Echter, je kan enkel stapjes vooruit zetten door soms ook weer een stapje achteruit te zetten. Er zijn woensdagen geweest waarbij Kees toch in bed lag en niet in contact kwam. Ook dan was het de week erna weer “woensdag”. Er is niet opgegeven en Kees heeft continu het gevoel gehad dat de vertrouwenspersoon er voor hem was. Elke woensdag weer opnieuw. Vanuit het vertrouwen dat er gegroeid is durft Kees weer stappen te zetten in zijn loopbaan en staat er aankomende maand een laagdrempelig kennismakingsgesprek met Entree Sprint.

Vangnet beleidsmatige knelpunten

5

Thema's zijn afgelopen jaar als rode draad opgehaald uit de casuïstiek

Met de hernieuwde invulling van de rol vangnetcoördinator PRO-VSO zijn de beide coördinatoren voortvarend aan de slag gegaan. In het tweede deel van het schooljaar 2023-2024 is het gelukt om gezamenlijk een aantal thema's uit de casuïstiek te destilleren die inzicht geven in waar beleidsmatig op ingezet kan worden om problemen bij jongeren op te lossen of te voorkomen.

School als veilige haven: 1 op de 5 jongeren voelt zich sociaal overvraagd op school. Dit kan te maken hebben met autisme, pest- of andere negatieve ervaringen, waardoor ze sociale angst ervaren. Wanneer hier niet op tijd aandacht voor is, mondt dit uit in ziekmeldingen en misschien zelfs uitval. De jongere is dan nog WEL gemotiveerd om te leren en te ontwikkelen, maar wil NIET meer naar school. Aandacht voor het algemene welzijn van elke leerling, zou uitval kunnen voorkomen.

Toekomstcoaching: Bij ongeveer 1 op de 5 jongeren, wordt gesproken over gebrek aan motivatie. Toekomstcoaching blijkt hierbij vaak een hiaat te vervullen, waarbij ze deze jongeren individuele loopbaanbegeleiding kunnen bieden om er met elkaar achter te komen wat de jongere WEL wil en daarop een toekomstcoachplan te maken. Dan blijkt dat elke jongere wel iets wil!

Uitstroom naar arbeid: Er is een 'routemap van school naar duurzaam werk' in ontwikkeling die de RBL collega en de uitstroomcoördinator op school duidelijkheid heeft in vragen rondom uitstroom naar arbeid. In het schooljaar 24-25 wordt deze routemap in gebruik genomen.

Jeugdparticipatie: We willen niet meer over, maar met de jongere praten. Er is een handvat gemaakt om de jongere een stem te geven. In het schooljaar 24-25 wordt gestart met een try-out bij het MDO+.

MDO's: Bij de MDO en MDO+ overleggen zien we dat 'maatwerk' de standaard aan het worden is. Dat vraagt veel flexibiliteit van een school en een open mind.

Voortijdig schoolverlaters

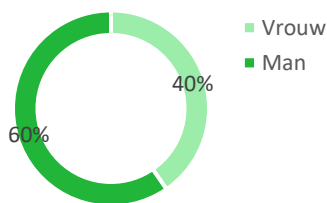
7.472 Boven leerplichtige jongeren wonen in onze regio zonder startkwalificatie en schoolinschrijving (1-10-22: 6.390 en 1-10-21: 5.557), **waarvan:**

1.594 jongeren zijn het afgelopen jaar als nieuwe VSV'er in beeld gekomen en zijn benaderd. (okt 21-okt 22: 1.505, okt 20-okt 21: 1.375)

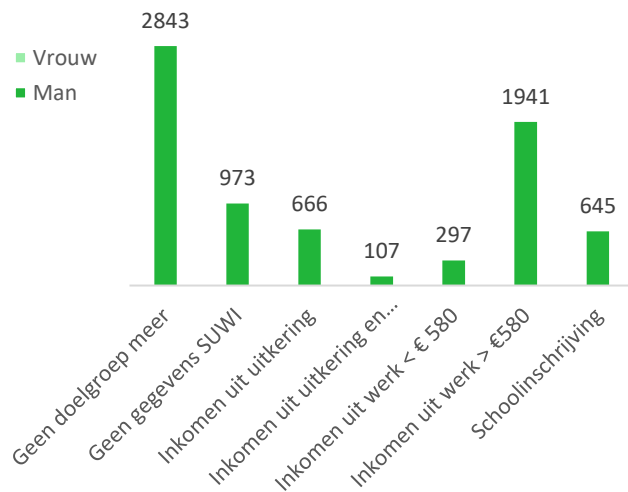
3.663 jongeren zijn **vóór** oktober 2022 in beeld gekomen en zijn daarmee oud-VSV'ers (vóór okt 21: 3.446, vóór okt 20: 3.226)

2.215 jongeren hebben geen schoolinschrijving gehad volgens de informatie van DUO (1-10-22: 1.439, 1-10-21: 956)

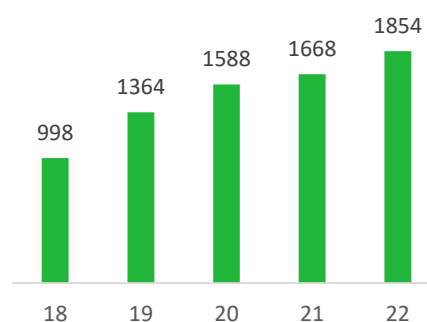
Geslacht

Status per 31-10-2024

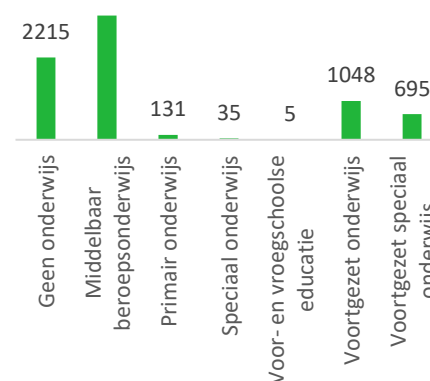

Leeftijd op 01-10-2023

Alle tabellen op deze pagina geven informatie over het totaal aantal VSV'ers (7.472)

Soort opleiding laatste schoolinschrijving

We zien ook dit jaar een flinke stijging in het aantal voortijdig schoolverlaters. De stijging in het aantal nieuwe VSV'ers (jongeren die afgelopen jaar VSV zijn geworden) en oud-VSV'ers (jongeren die al vóór 1-10-2022 VSV'er zijn geworden) is beperkt. De grootste stijging zit in de groep jongeren die volgens DUO niet eerder een schoolinschrijving hebben gehad. Net als vorig jaar betreft het grootste deel van deze groep nieuwkomers; arbeidsmigranten, buitenlandse studenten en vluchtelingen die korter dan 3 jaar in Nederland verblijven. Een groot deel van deze groep verkiest werk boven studie. Mede door de regels rondom de financiering is studeren voor hen vaak niet haalbaar.

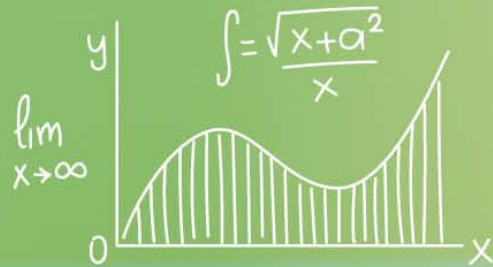
Cijfers van Ministerie van OCW

Naast de cijfers uit ons eigen registratiesysteem publiceert het ministerie van OCW ook jaarlijks cijfers over VSV. Omdat deze cijfers erg achterlopen en lange tijd niet definitief zijn (recent zijn voorlopige cijfers over schooljaar 22-23 gepubliceerd), geven deze cijfers geen actuele informatie. Het RBL kiest er daarom voor uit te gaan van de gegevens uit het eigen systeem. De cijfers van het ministerie van OCW zijn openbaar en [hier](#) te raadplegen.

Opvolging nieuwe benadering VSV'ers

De vorig schooljaar ingezette persoonlijke benadering van VSV'ers verder gefinetuned. Het uitgangspunt is dat de jongeren zo snel mogelijk op naam van de doorstroomcoach komen te staan, zodat zij kunnen zorgen voor een persoonlijke benadering.

Bijlagen

Overige taken RBL (1/2)

Naast de inhoudelijke taken die zich richten op het recht op onderwijs en ontwikkeling van jongeren in ons werkgebied, hebben we als RBL uiteraard ook te maken met een aantal rand voorwaardelijke wetgevingen en bijbehorende taken die daaruit volgen. Deze taken zorgen voor de basis op orde. Ook spelen een aantal ontwikkelingen die om inzet vragen. Hieronder volgt een kort overzicht en de hoofdlijnen van hetgeen zich op deze vlakken heeft afgespeeld afgelopen schooljaar. Ook de komende jaren zullen deze taken tijd en aandacht blijven vragen.

AVG

Omdat we dagelijks te maken hebben met het verwerken van persoonsgegevens van jongeren, hechten wij veel waarde aan de zorgvuldigheid en veiligheid daarvan. Het werken volgens de richtlijnen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is daarom een belangrijk uitgangspunt voor het RBL. Al zorgen de verschillende uitvoeringsniveaus van onze gemeenschappelijke regeling hierbij regelmatig voor een uitdaging.

De maatregelen vanuit de Data Protection Impact Assessment (DPIA) zijn verder uitgevoerd. De AVG / WPG awareness campagne heeft het hele jaar gelopen. Daarnaast zijn er ook AVG / WPG trainingen geweest voor de medewerkers in de gehele regio. Ook zijn de in het schooljaar 22-23 gestarte controles op gebied van AVG / WPG doorgezet.

WPG

Omdat we binnen leerplicht bij het oppakken van verzuimmeldingen in feite te maken hebben met onderzoeken naar overtredingen van de Leerplichtwet, is ook de Wet Politiegegevens belangrijk voor de dagelijkse praktijk van het RBL.

Aan het beging van het schooljaar heeft de externe partij een hercontrole gedaan op de uitvoering van de verbeterplannen die naar aanleiding van de eerste externe audit zijn opgesteld. Het RBL pakt de punten op die zij vanuit de centrale coördinatie / uitvoering uitvoert. Dat zijn met name de punten die gekoppeld zijn aan de inrichting en het beheer van ons klantregistratiesysteem JVS. De individuele gemeenten die leerplichtambtenaren in dienst hebben zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de overige verbeteracties.

De hercontrole laat in het algemeen een opgaande lijn zien.

Aan het eind van dit schooljaar zijn de eerste voorbereidingen gestart voor de interne controles die bij alle gemeenten met leerplichtambtenaren in dienst moeten worden uitgevoerd.

ARCHIEFWET

Dit schooljaar is er weer een bestuurlijk Jaarverslag Informatie- en archiefbeheer opgesteld en aangeleverd bij het Interbestuurlijk toezicht van de provincie Noord-Brabant. Hierin is het oordeel van de nieuwe Gemeente archivaris van gemeente Breda opgenomen. Hoewel het gelukt is om een aantal verbeteracties af te ronden, blijven er nog voldoende punten over die komende tijd opgepakt gaan worden.

De Archiveringsmodule voor het klantregistratiesysteem JVS is aangeleverd. Het RBL is afgelopen schooljaar bezig geweest met de voorbereidingen voor de implementatie van deze module. Dit vraagt meer tijd dan vooraf ingeschat. Begin van het schooljaar 24-25 ligt er een voorstel bij de deelnemende gemeenten op tafel om in te stemmen met de van toepassing zijnde bewaartermijnen en het afgeven van een doorlopende machtiging aan het RBL. Met deze machtiging kan het RBL zorgdragen voor de vernietiging van de dossiers die hiervoor in aanmerking komen.

Overige taken RBL (2/2)

Naast de inhoudelijke taken die zich richten op het recht op onderwijs en ontwikkeling van jongeren in ons werkgebied, hebben we als RBL uiteraard ook te maken met een aantal randvoorwaardelijke wetgevingen en bijbehorende taken die daaruit volgen. Deze taken zorgen voor de basis op orde. Ook spelen een aantal ontwikkelingen die om inzet vragen. Hieronder volgt een kort overzicht en de hoofdlijnen van hetgeen zich op deze vlakken heeft afgespeeld afgelopen schooljaar. Ook de komende jaren zullen deze taken tijd en aandacht blijven vragen.

P&C CYLCUS

Evenals voorgaand jaar heeft de Gemeenschappelijke regeling getracht de procedures rondom de P&C-cyclus verder te verbeteren. Zo is invulling gegeven aan de belofte om Q-rapportages op te stellen. Deze rapportages geven de leden van de klankbord groep tussentijds meer inzicht in de financiën, de ontwikkelingen met betrekking tot de projecten die het RBL uitvoert, ontwikkelingen vanuit de werkvloer en de cijfers (resultaten).

Gezien het belang van de P&C-cyclus, het tijdig opleveren van de verschillende producten en deze inhoudelijk zorgvuldig samenstellen, is aan het eind van het schooljaar het besluit genomen een Secretaris te werven. Deze rol heeft als hoofddoel het voorbereiden en coördineren van deze cyclus. Door hier iemand met volledige focus op in te zetten, is de verwachting dat de P&C-cyclus de gewenste kwaliteitsimpuls krijgt.

JVS beheer

De samenwerking tussen de applicatiebeheerders, de administratie en de afdeling Kwaliteit op het gebied van het beheer van de applicatie JVS is verder geïntensiveerd. Rollen en verantwoordelijkheden zijn over en weer duidelijker belegd, waardoor het beheer van het klantregistratiesysteem efficiënter en vooral ook effectiever is geworden.

De tijdsinvestering van de applicatiebeheerders is consequent hoger gebleken dan vooraf ingeschat. Het bestuur is daarom het afgelopen schooljaar akkoord gegaan met een uitbreiding van de formatie op deze taak. Hiermee wordt niet alleen de ondersteuning vanuit applicatiebeheer beter, maar zijn zij ook meer in staat een proactieve rol in te vullen.

DOORONTWIKKELING GR

Ook het afgelopen schooljaar is het doorontwikkelingsproces van het RBL voortgezet. In diverse ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten is het beeld herijkt van op welke manier de samenwerking binnen de Gemeenschappelijke regeling vormgegeven kan worden. Het doorontwikkelingsproces wordt eind 2024 afgesloten.

Het doorontwikkelingsproces heeft voor de gemeenten uit West-Brabant Oost (niveau 2) het inzicht opgeleverd dat een impuls in de formatie voor leerplicht nodig is om invulling te kunnen geven aan de wettelijke basistaken die voortvloeien uit de uitvoering en naleving van de leerplichtwet en de Methodische Aanpak Schoolverzuim. Het bestuur heeft akkoord gegeven om deze impuls mogelijk te maken. Hierdoor is ook team Oost schooljaar 2024-2025 gestart met voldoende capaciteit om de basistaken uit te kunnen voeren.

Daarnaast heeft de regionale samenwerking door het doorontwikkelingsproces een nieuwe impuls gekregen. Zo is de dienstverlening die RBL aan alle 16 gemeenten (niveau 1) biedt aangescherpt en beter vastgelegd en is de regionale overlegstructuur herijkt, zowel op operationeel als bestuurlijk niveau. Op basis van de nieuwe missie en visie is een gezamenlijk Koersdocument opgesteld. Een document waarin voor de periode tot en met 2026 uiteen is gezet hoe richting gegeven wordt aan de visie, missie en ambitie van de gemeenten op het gebied van leerplicht en doorstroompunt. Dit koersdocument wordt begin 2025 samen met de kadernota 2026 aangeboden aan de colleges en gemeenteraden. In het eerste deel van het komende schooljaar worden nog een aantal keuzes voorbereid in de governance van RBL. Deze zullen worden verwerkt in een aangepaste gemeenschappelijke regeling RBL.

